

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту
Завідувач кафедри ФМФР

(підпис)
“ ____ ” _____ 2025_ р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності
072 Фінанси, банківська справа та страхування

за освітньо-професійною програмою
Фінанси, фінансовий менеджмент та страхування

на тему: **«ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ
РЕСУРСІВ У МАЛОМУ БІЗНЕСІ»**

Виконавець:
здобувач факультету **ФБС**
Тамара НІКОЛАЄВА

/підпис/

Науковий керівник:
К.Є.Н., доцент

Ірина ЛАПІНА

/підпис/

АНОТАЦІЯ

Тамара НІКОЛАЄВА «Формування та використання фінансових ресурсів у малому бізнесі»

кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності
«072 Фінанси, банківська справа та страхування» за освітньо-професійною програмою
Фінанси, фінансовий менеджмент та страхування
Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2025 рік

Кваліфікаційна робота бакалавра складається з трьох розділів. Об'єктом дослідження є економічні процеси, що виникають при формуванні та використанні фінансових ресурсів підприємств малого бізнесу. Предметом дослідження є теоретичні засади і практичні рекомендації щодо покращення процесів формування та використання фінансових ресурсів підприємств малого бізнесу.

У кваліфікаційній роботі розглянуто значення малого бізнесу для економіки країни, досліджено теоретичні основи формування та використання фінансових ресурсів малого бізнесу, охарактеризовані сучасні методи та інструменти фінансування. Проведено аналіз практичних аспектів формування та використання фінансових ресурсів на малому підприємстві. На основі проведеного дослідження запропоновано заходи щодо удосконалення процесів формування фінансових ресурсів підприємств малого бізнесу та підвищення ефективності їх використання..

Ключові слова: малий бізнес, мале підприємство, фінансові ресурси, джерела фінансування, власний капітал, позиковий капітал, ліквідність, фінансова стійкість, прибуток, рентабельність.

ANNOTATION

Tamara NIKOLAIEVA "Formation and use of financial resources in small business"

qualifying work for obtaining a bachelor's degree in a specialty
"072 Finance, Banking and Insurance"
under the educational and professional program Finance, financial management and insurance
Odesa National Economic University,
Odesa, 2025

The bachelor's qualification work consists of three sections. The object of the study is the economic processes that arise during the formation and use of financial resources of small business enterprises. The subject of the study is theoretical principles and practical recommendations for improving the processes of formation and use of financial resources of small business enterprises.

The qualification work examines the importance of small businesses for the country's economy, investigates the theoretical foundations of the formation and use of financial resources of small business, characterizes modern methods and financing tools. An analysis of practical aspects of the formation and use of financial resources in a small enterprise is carried out. Based on the research conducted, measures were proposed to improve the processes of forming financial resources of small business enterprises and increase the efficiency of their use.

Key words: small business, small enterprise, financial resources, sources of financing, equity, loan capital, liquidity, financial stability, profit, profitability.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ.....	7
1.1. Малий бізнес та його значення для економіки країни.....	7
1.2. Фінансові ресурси малого бізнесу, особливості їх формування	13
1.3. Особливості використання фінансових ресурсів малого бізнесу	19
РОЗДІЛ 2 ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «АКСОН ГРУП».....	25
2.1. Загальна характеристика діяльності малого підприємства ТОВ «Аксон груп».....	25
2.2. Аналіз фінансового стану ТОВ «Аксон Груп».....	31
2.3. Аналіз ефективності формування та використання фінансових ресурсів малого підприємства ТОВ «Аксон груп».....	42
РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «АКСОН ГРУП».....	51
3.1. Напрями оптимізації джерел формування фінансових ресурсів малих підприємств	51
3.2. Напрями підвищення ефективності використання фінансових ресурсів ТОВ «Аксон груп».....	58
ВИСНОВКИ.....	69
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	74
ДОДАТКИ.....	80

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Сучасний стан малого бізнесу в Україні, особливо в контексті повоєнного відновлення, потребує особливої уваги. Малі підприємства є життєво важливим елементом економіки. Їх розвиток гарантує створення робочих місць та розвиток інновацій, а також впливає на стабілізацію соціально-економічної ситуації в країні. У повоєнний період значення малого бізнесу зростає, оскільки він відіграє основну роль у процесі відновлення зруйнованих військовими діями регіонів, а потім ще більше прискорює економічне зростання.

Дуже важливими для існування малих підприємств є їх фінансові ресурси. Ефективне функціонування малого бізнесу можливе при умовах раціонального формування та використання фінансових ресурсів малих підприємств. Це допомагає малим підприємствам підтримувати стабільність фінансового становища, підвищувати конкурентоспроможність, а також забезпечити готовність до розвитку.

Основним елементом ефективного управління фінансовими ресурсами малих підприємств є правильне планування та контроль за їх фінансовою діяльністю. Це допоможе уникнути кризових ситуацій, мінімізувати ризики та ефективно використовувати обмежені фінансові ресурси. Удосконалені форми управління фінансовими ресурсами повинні сприяти зміцненню фінансового стану та прибутковості малого бізнесу.

Дослідженню питань управління фінансовими ресурсами та підвищенню їх ефективності формування та використання присвятили свої наукові праці значна кількість науковців. Результати таких досліджень наведено в роботах Вараксіної О.В., Волощук Н.Ю., Грценко А.Ю., Лобачевої І.Ф., Матусової О.М., Мартинович В., Носань Н., Томашевської А.В., Черняєвої О.В., Фролової В.Ю. тощо. В той же час, дослідження процесів формування та використання фінансових ресурсів малих підприємств за умови нестабільної економічної ситуації, пов'язаної з військовими діями на території

України, є дуже актуальними та потребують особливої уваги та розгляду. Саме це свідчить про актуальність обраної теми та доцільність проведення наукового дослідження.

Метою кваліфікаційної роботи є узагальнення теоретичних та практичних засад формування та використання фінансових ресурсів малого бізнесу та розробка рекомендацій щодо їх удосконалення.

Для досягнення зазначеної мети було поставлені та вирішені наступні завдання:

- визначити значення малого бізнесу для економіки країни;
- дослідити особливості формування фінансових ресурсів малого бізнесу;
- встановити особливості використання фінансових ресурсів малого бізнесу;
- надати загальну характеристику діяльності малого підприємства ТОВ «Аксон груп»;
- проаналізувати фінансовий стан малого підприємства ТОВ «Аксон груп»;
- дослідити ефективність формування та використання фінансових ресурсів малого підприємства ТОВ «Аксон груп»;
- визначити напрями оптимізації джерел формування фінансових ресурсів малих підприємств;
- запропонувати напрями підвищення ефективності використання фінансових ресурсів ТОВ «Аксон груп».

Об'єктом дослідження є економічні процеси, що виникають при формуванні та використанні фінансових ресурсів підприємств малого бізнесу.

Предметом дослідження є теоретичні засади і практичні рекомендації щодо покращення процесів формування та використання фінансових ресурсів підприємств малого бізнесу.

Методи дослідження. У процесі виконання поставлених завдань застосовувалися як загальнонаукові, так і спеціальні методи. В роботі було

застосовано аналітичний метод до розгляду сутності та ролі малого бізнесу в економіці України. Проаналізовано наукову літературу та статистичні звіти, щоб визначити роль і значення малого бізнесу для економічного розвитку України в умовах воєнного стану. Метод узагальнення було застосовано при дослідженні теоретичних підходів щодо особливостей формування та використання фінансових ресурсів малого бізнесу. Пояснювальний метод допоміг з'ясувати зв'язки між макроекономічними та політичними факторами та станом малого бізнесу в Україні. Це допомогло встановити логіку того, як зовнішні умови впливають на зростання підприємств малого бізнесу. За допомогою синтетичного методу розроблено пропозиції щодо підвищення ефективності формування та використання фінансових ресурсів малого бізнесу. На основі отриманих даних і аналізу різних джерел були створені комплексні рішення та рекомендації. У дослідженні фінансової діяльності ТОВ «Аксон груп» застосовано описовий метод, що дозволяє структуровано представити основні напрями діяльності підприємства та визначити його ключові проблеми. Метод графічного аналізу був використаний для кращого сприйняття основних показників діяльності підприємства. Крім того в процесі дослідження використовувались такі спеціальні методи: горизонтальний та вертикальний аналіз, коефіцієнтний аналіз, регресійний аналіз.

Інформаційною базою кваліфікаційної роботи є наукові праці вітчизняних та зарубіжних учених, розміщені в мережі Інтернет, опубліковані в періодичних виданнях, на інформаційних порталах, звіти українських організацій, статистичні матеріали тощо. Крім того, до інформаційної бази також включено баланс та звіт про фінансові результати малого підприємства ТОВ «Аксон груп» за 2022 – 2024 роки.

Результати наукового дослідження «Формування та використання фінансових ресурсів у малому бізнесі» було оприлюднено на IX Студентській науково-практичній конференції факультету фінансів та банківської справи ОНЕУ та опубліковано у збірнику «Стабілізація фінансово-економічної системи України» (ОНЕУ, квітень, 2025 рік). Також деякі результати

дослідження були висвітлені у Матеріалах VIII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасні інструменти управління корпоративними фінансами» (КНЕУ. Київ, 2024 рік).

Структура роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра включає зміст, вступ, три розділи, висновки, список використаної літератури та додатки. Загальний обсяг роботи – 79 сторінок (без додатків), вона містить 15 рисунків, 16 таблиць і 6 додатків. Список використаних джерел включає 47 найменувань.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ І ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ МАЛОГО БІЗНЕСУ

1.1. Малий бізнес та його значення для економіці країни

Малий бізнес має велике значення в економічній системі будь-якої країни, оскільки він сприяє економічному зростанню та створенню нових робочих місць, підвищує рівень конкуренції, а також відкриває шлях для інновацій. В Україні, особливо у воєнний період, розвиток малого бізнесу набуває більшого значення, оскільки його можна краще використовувати як засіб сприяння економічному відродженню, активізації регіонального розвитку та зміцненню соціальної стабільності.

Малий бізнес включає різноманітну діяльність, яка характеризується відносно невеликими обсягами виробництва, невеликою кількістю зайнятих працівників і помірними капіталовкладеннями. Суть його полягає в швидкому реагуванні на потреби ринку, незначній бюрократизації процесів, гнучкості в управлінні та тісному зв'язку, який можна встановити зі споживачем.

Проаналізуємо сучасні підходи українських науковців до визначення поняття «малий бізнес». На думку О. Гетьмана, малий бізнес – це самостійна господарська діяльність малих підприємств та громадян-підприємців, яка здійснюється з метою одержання прибутку [7].

Малий бізнес О. Білорус розглядає як вид бізнесу, який полягає у створенні та практичній реалізації нового господарського процесу або внесенні певного внеску у вже існуючий господарський процес, пов'язаний із підприємницькою діяльністю громадян – фізичних осіб та функціонуванням суб'єктів малого бізнесу всіх форм власності та організаційно-правових форм з метою отримання прибутку за умови особистої зацікавленості цього суб'єкта та потреби в задоволенні потреб суспільства [2].

Інший науковець Н. Волощук зазначає, що малий бізнес – це вид господарської діяльності з урахуванням творчих здібностей підприємця та

інноваційних підходів, який ґрунтується на самозайнятості підприємця та членів його сім'ї на власний ризик та майнову відповідальність, спрямовану на отримання прибутку та за певними критеріями, що визначаються чинним законодавством [6].

О. Матусова розглядає малий бізнес як сферу регіональної економіки, де суб'єкти різних організаційно-правових форм на власний ризик здійснюють самостійну, інноваційну, систематичну господарську діяльність для отримання економічного та соціального ефекту [22]. Для О. Черняєвої малий бізнес – це не лише планомірна підприємницька діяльність фізичної чи юридичної особи в умовах підвищеного ризику щодо використання інноваційної ідеї, загальною метою якої є максимізація прибутку шляхом виробництва та реалізації товарів, виконання робіт і надання послуг у суворій відповідності до норм законодавства, а й відповідно до критеріїв віднесення до малого бізнесу [44].

Науковиця В. Фролова зазначала, що малий бізнес є самостійним елементом ринкової економіки, в основі якого лежить ризикова господарська діяльність малих підприємств та індивідуальних підприємців з метою отримання прибутку [42].

Таким чином, можна зробити висновки, що з точки зору сучасних українських вчених, малий бізнес можна виразити як сферу самостійної господарської діяльності фізичних або юридичних осіб-підприємців з метою одержання прибутку. Ця діяльність характеризується обмеженістю ресурсів, персональною відповідальністю та ризиком, інноваційними підходами до потреб суспільства, і є важливою в умовах ринкової економіки, оскільки сприяє підтримці економічного розвитку з соціальною стабільністю та відповідає критеріям, встановленим законодавством.

Відповідно до статті 55 Господарського кодексу України суб'єктами малого бізнесу є:

- фізичні особи, зареєстровані в установленому законом порядку як фізичні особи - підприємці, середньооблікова чисельність працюючих у яких

за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб і річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суми, еквівалентної 10 млн євро, визначеної за середньорічним курсом Національного банку України;

- юридичні особи - суб'єкти підприємницької діяльності будь-якої організаційно-правової форми та форми власності, середньооблікова чисельність працівників яких за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб і річний дохід від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 10 млн євро, визначену за середньорічним курсом Національного банку України [9].

Відповідно до статті 2 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» малими підприємствами є підприємства, показники яких на дату складання річної фінансової звітності за рік, що передуює звітному, відповідають щонайменше двом із таких критеріїв:

- балансова вартість активів - до 4 млн євро включно;
- чистий дохід від реалізації товарів, робіт, послуг - до 8 млн євро включно;

середньооблікова чисельність працівників – до 50 осіб [13].

Малий бізнес є невід'ємним елементом економічної системи України. Він виконує кілька ключових функцій, оскільки малий бізнес відіграє важливу роль у сталому розвитку економіки.

За даними Світової організації торгівлі, малі та середні підприємства складають понад 90% усіх підприємств, забезпечують 60–70% робочих місць і створюють 55% ВВП у розвинених країнах світу. Фахівці стверджують, що малий і середній бізнес не тільки робить вагомий внесок в економіку, а й фактично є її основою [33].

Малі підприємства роблять декілька функцій, які забезпечують економічну стабільність, творчий прогрес і соціальні блага. Але малі підприємства стикаються з проблемою нестачі грошей, необхідних для виконання своєї роботи, плюс вони також мають обмеження через велику

конкуренцію з боку великих компаній і нестабільні умови, що впливають на них, що є дуже невигідним для розвитку малого бізнесу.

Державна підтримка надає нові можливості малому бізнесу через нові технології та місцеву екологічну продукцію зміцнити свої позиції в післявоєнній економіці України. Це свідчить про те, наскільки важливим є малий бізнес в економіці країни:

- створення робочих місць і скорочення безробіття;
- розвиток на регіональному рівні та вирівнювання економічних диспропорцій;
- підтримка конкуренції та інновацій;
- середній клас і соціальна стабільність;
- економічна безпека та стійкість до криз;
- культура підприємництва та самозайнятості.

Повномасштабна війна та бойові дії завдали величезних збитків українській економіці: втрачено ринки товарів і послуг, зменшився попит через велику кількість переселенців; відбувся відтік кваліфікованих кадрів; ланцюги поставок порушуються; зруйновані виробничі та складські приміщення; обладнання також знищено. Однак, більше 66% українських малих і середніх підприємств продовжують свою роботу. Навіть сотні нових підприємств були засновані в умовах війни.

У довоєнний період малі та середні підприємства становили понад 99% зареєстрованих компаній в Україні – вони були двигуном економічного розвитку та інновацій.

Незважаючи на війну, блокаду портів і проблеми з енергетикою, багатьом малим і середнім підприємствам вдалося витримати і продовжити роботу. Значна кількість підприємств адаптувалася до нових умов – розпочавши виробництво товарів подвійного призначення чи обладнання для армії.

У воєнний час діяльність приватного сектору не тільки забезпечує бюджет, але й зміцнює обороноздатність країни. Крім того, український бізнес

посилив свою соціальну відповідальність. Підприємці активно займаються волонтерською та гуманітарною підтримкою [30].

Суттєвий внесок у макроекономічну стабільність роблять підприємці своєю звичкою вчасно сплачувати податки до бюджетів усіх рівнів.

Малі та середні підприємства утворюють середній клас, охоплений охороною демократії, добробуту громадян і того, як швидко відновлюється життя, особливо у звільнених регіонах. Таким чином, під час війни грантове фінансування може підтримати сотні українських підприємств, що веде процес відновлення та стимулює економічне зростання [30].

Факторами, які впливають на розвиток малого бізнесу та інвестицій в країні, є бізнес-клімат та імідж країни. Для кращих умов ведення бізнесу держава має спростити адміністративні процедури, удосконалити систему оподаткування, підтримувати підприємницьку ініціативу. У сучасних умовах велике значення набуває інноваційний розвиток, що стосується переважно інформаційних технологій, програмування, електронної комерції та інших суміжних сфер. Цифровізація та сучасні Інтернет-технології за останні роки стали ключовими чинниками економічного зростання переважно розвинених країн.

Але основною перешкодою у впровадженні нових процесів є недостатня фінансова підтримка бізнесу. Ефективне функціонування малого бізнесу має перешкоди через брак фінансових ресурсів. Уряд вживає активних заходів для полегшення отримання кредиту та доступу до інших джерел грошей. Крім того, для нарощування експортної потужності малого бізнесу держава працює над ініціативами з підтримки міжнародній торгівлі

Міністерство економіки України проводить переговори з представниками малого та середнього бізнесу щодо впровадження «Стратегії відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації малого та середнього бізнесу до 2027 року» [35]. Це вкрай важливо, оскільки в багатьох випадках мікро- та малий бізнес не веде системного діалогу з владою, зокрема щодо нормативних актів, що впливають на їх діяльність.

Проблеми у партнерстві влади та бізнесу часто затримують досягнення спільних економічних цілей. Це повільно змінюється через широкі діалоги, спрямовані на досягнення спільного розуміння. Ця стратегія базується на ключових європейських документах, зокрема «Стратегія МСП для сталої цифрової Європи» (2020), «Закон про малий бізнес в Європі» (2008) та «Європейська хартія для малих підприємств» (2000). Підхід, який необхідно модифікувати відповідно до українських реалій, базуючись на досвіді ЄС, але забезпечуючи найкращі інтереси вітчизняного бізнесу.

Стратегія відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації малого та середнього підприємництва (МСП) в Україні на період до 2027 року – принципово важливий документ, який визначає основні напрями державної політики щодо підтримки цього сектору в умовах сучасних викликів.

Проект «Стратегії розвитку малого та середнього підприємництва до 2027 року» акцентує увагу на підтримці бізнес-середовища, яке є вкрай важливим для економіки України. МСП складають 99% зареєстрованих підприємств; вони забезпечують близько 40% ВВП і більше 60% зайнятості.

Основні напрямки цієї стратегії:

- покращення нормативно-правового середовища. Прості процедури реєстрації, ліцензування, адміністрування податків;
- доступ до фінансів. Нові фінансові інструменти: гранти, пільгові кредити, мікрофінансування. Більш широка участь у державних програмах, таких як «Доступні кредити 5-7-9%»;
- інновації та цифровізація. Створення технопарків і хабів для стартапів. нові цифрові платформи для МСП;
- зростання експорту. Підготовка підприємців до міжнародних ринків;
- навчання та підтримка підприємництва. Програми підвищення кваліфікації. інформаційні центри для МСП.

В стратегії прописані очевидні шляхи його реалізації, серед яких залучення міжнародних партнерів та найкраще використання допомоги держави. Цей документ має на меті зробити український малий бізнес більш

конкурентоспроможним і створити хороші умови для його тривалого розвитку.

Таким чином, малий бізнес відіграє важливу роль в економіці України. Це сприяє збільшенню зайнятості, стимулюванню інновацій, розвитку конкуренції та економічному зростанню регіонів. Тому для зменшення безробіття та забезпечення доходів населення створюються нові робочі місця. Малі підприємства виграють від гнучкості та швидкості адаптації, що дозволяє їм впроваджувати інновації та реагувати на зміни ринку швидше, ніж великі корпорації. Це позитивно впливає на конкурентоспроможність економіки України. Здорова конкуренція в малому бізнесі, тому що коли є значна кількість учасників ринку, то якісні товари та послуги мають надавати виробники або підприємці, що також стимулює розвиток окремого регіону в Україні, де великі підприємства не є поширеними, отже, забезпечуючи збалансований економічний розвиток країни.

1.2. Фінансові ресурси малого бізнесу, особливості їх формування

Вище, у пункті 1.1 було визначено, що малий бізнес – це підприємницька діяльність, що характеризується обмеженим масштабом виробництва, обсягом продажів, кількістю працівників і невеликими капітальними ресурсами. Ці підприємства можуть існувати як приватні підприємці, сімейні підприємства, мікропідприємства або невеликі товариства з обмеженою відповідальністю.

Важливою характеристикою малого бізнесу є його гнучкість. Підприємства малого бізнесу можуть швидко адаптуватися до змін ринку, що дозволяє їм ефективно задовольняти запити споживачів і впроваджувати інновації. Ця адаптивність особливо важлива в сучасному середовищі, яке швидко розвивається, де технологічні та економічні зміни відбуваються прискореними темпами [46]. Малі підприємства часто представляють

інновації та нові стратегії, які більші підприємства можуть пропустити через їхню складну структуру та мляві процеси прийняття рішень.

Як правило, фінансування малих підприємств здійснюється за рахунок особистих заощаджень власників, банківських позик, грантів або інвестицій, зроблених друзями та родиною. Одним із основних викликів, з якими стикаються малі підприємства, є забезпечення доступу до фінансових ресурсів. Одночасно багато урядів впроваджують спеціалізовані програми, спрямовані на підтримку малих підприємств, пропонуючи субсидії, пільгові кредити та податкові відрахування, щоб допомогти їм процвітати та розвиватися.

Кілька визначальних рис відрізняють малий бізнес від середнього та великого бізнесів. Основною характеристикою є обмежений масштаб операцій, який охоплює скромний обсяг виробництва чи послуг разом із обмеженою кількістю працівників. Як правило, на малих підприємствах працює кілька десятків осіб, а в деяких випадках воно може навіть працювати як сімейне підприємство, що складається лише з членів родини. Цей аспект дозволяє бізнесу зберігати гнучкість і швидко адаптуватися до змін на ринку.

Місцеві ринки та споживачі є головною увагою малого бізнесу, що дозволяє йому глибше розуміти потреби своїх клієнтів і швидко коригувати свої продукти чи послуги. Індивідуальний підхід до обслуговування та тісна взаємодія з клієнтами сприяють встановленню тривалих довірчих відносин, забезпечуючи малим підприємствам значну конкурентну перевагу [31].

Основною особливістю малих підприємств є їх обмежені фінансові ресурси. Щоб отримати початковий капітал, підприємці часто покладаються на особисті заощадження або запозичення від родини та друзів. Забезпечення банківських позик може виявитися складним завданням через недостатню кредитну історію або відсутність застави. Отже, малий бізнес часто стикається з фінансовими труднощами на ранніх етапах свого розвитку. Тим не менш, існують ініціативи державної підтримки, які пропонують гранти, субсидії та позики під низькі відсотки для заохочення розвитку малих підприємств.

Ще одною ключовою характеристикою малих підприємств є їх надзвичайна адаптивність і здатність до інновацій. Завдяки зменшенню бюрократії та швидшому процесу прийняття рішень ці підприємства можуть сприймати нові технології та методи роботи швидше, ніж великі корпорації. Така гнучкість дозволяє їм оперативно реагувати на зміну ринкових умов і запроваджувати креативні рішення, які задовольняють вимоги клієнтів [38].

Крім того, на місцеву економіку великий вплив мають малі підприємства. Вони відіграють вирішальну роль у створенні нових можливостей для працевлаштування, що важливо для зниження рівня безробіття в різних регіонах. Крім того, ці підприємства можуть заохочувати зростання навколишніх підприємств, сприяючи створенню середовища, сприятливого для економічного розширення.

Основні риси малих підприємств охоплюють обмежене коло діяльності, акцент на місцевих ринках, обмежені фінансові ресурси, сильну здатність до адаптації та інновацій, а також помітний вплив на місцеву економіку. Ці ознаки визначають відмітну функцію малого бізнесу в економічному контексті суспільства, утворюючи його як вирішальний елемент у стимулюванні економічного зростання та забезпеченні соціальної стабільності [27].

Малі підприємства залишаються вирішальними для розвитку енергійної та сталої економіки, навіть коли вони стикаються з різними перешкодами, як-от обмежений доступ до фінансування та конкуренція з боку великих корпорацій. Фінансові ресурси, якими володіють малі підприємства, охоплюють усі кошти, необхідні для фінансової діяльності підприємства. Ці ресурси можуть включати готівку, цінні папери, позики, гранти або будь-які інші активи, що використовуються для сприяння операційній та інвестиційній діяльності бізнесу.

Фінансові ресурси підприємства складаються з наявних у господарюючого суб'єкта грошових доходів і надходжень, призначених для виконання фінансових зобов'язань, покриття витрат, пов'язаних з розширенням відтворенням, економічного стимулювання працівників. Бебих А. В.

підкреслює, що фінансові ресурси охоплюють готівку, цінні папери, активи та різні інші ресурси, які використовуються для підтримки фінансових операцій підприємства. Ці ресурси можуть бути як власністю, так і позиченими, включаючи позики, гранти, інвестиції або альтернативні джерела фінансування [1].

Найчук-Хрущ М., Щур Т. стверджують, що роль фінансових ресурсів є вирішальною у зростанні бізнесу, оскільки вони дозволяють підприємству працювати, розвиватися та інвестувати [24]. Успішне управління цими фінансовими ресурсами є життєво важливим елементом у досягненні цього успіху. Діяльність компанії сприяє фінансовій стабільності, оптимізації витрат і зростанню рентабельності. Мале підприємство може мати різні джерела формування фінансових ресурсів, які проілюстровано на рис. 1.1.

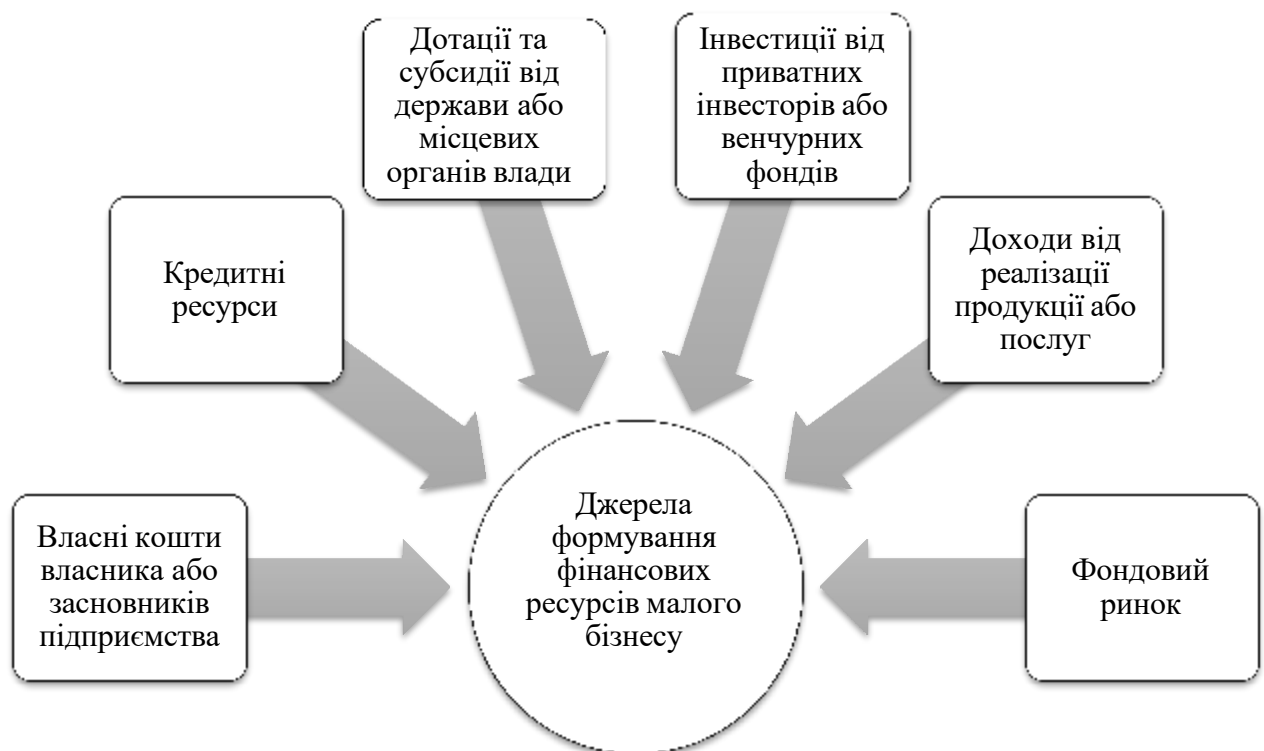

Рис. 1.1. Фінансові ресурси малих підприємств та джерела їх формування

Особисті фінанси власників або засновників є ключовим джерелом формування фінансових ресурсів у малому бізнесі. Ці кошти можуть бути використані на підприємстві як готівка або фізичні активи, спрямовані на запуск нового підприємства або покращення поточної діяльності. Вкладаючи

власні гроші, власники бізнесу беруть на себе значні ризики, які можуть зіграти вирішальну роль у створенні бізнесу.

Інвестування особистих коштів відображає впевненість власника в успіху свого підприємства та готовність присвятити власні ресурси та зусилля для його розвитку. Це зобов'язання може служити індикатором стабільності та надійності бізнесу для потенційних інвесторів і кредиторів. Крім того, використання особистих коштів може допомогти компанії уникнути підвищених процентних ставок за позиками та запропонувати більшу незалежність у прийнятті стратегічних рішень.

Забезпечення власного фінансування може виявитися складною справою, особливо на початкових етапах розвитку бізнесу; однак він відіграє вирішальну роль у досягненні фінансової стабільності та ефективної роботи малого бізнесу. Одним із важливих шляхів фінансування малих підприємств є кредитні ресурси, які можуть включати позики від банків, фінансових установ або приватних кредиторів. Отримуючи позики, малі підприємства можуть задовольнити короткострокові фінансові потреби, такі як купівля запасів, оплата праці працівників або вирішення різноманітних фінансових перешкод.

Розвиток бізнесу може суттєво залежати від доступу до кредитів, особливо на початкових етапах. Кредитні ресурси дозволяють малим підприємствам збільшити свій оборотний капітал, розширити свою діяльність та фінансувати нові ініціативи. При ефективному використанні ці кредитні ресурси можуть сприяти зростанню бізнесу та підвищити конкурентоспроможність на ринку.

Тим не менш, усвідомлення ризиків, пов'язаних з кредитними ресурсами, є вирішальним, включаючи високі відсоткові ставки, потенціал накопичення боргу та необхідність швидкого погашення позики. Малому підприємству перед отриманням кредиту необхідно ретельно оцінити свої фінансові потреби та спроможність повернути позикові кошти [3].

Іншим значним джерелом фінансування для малого бізнесу є гранти та субсидії, що надаються державою або місцевими органами влади. Ці види

допомоги можуть допомогти малим підприємствам отримати фінансову підтримку або додаткові переваги для прискорення їхнього зростання та підвищення конкурентоспроможності.

Гранти та субсидії від держави можуть бути спрямовані на цілий ряд цілей, включаючи просування нових технологій, просування інновацій, заохочення експорту та підвищення кваліфікації працівників. Такий вид фінансування може полегшити фінансове навантаження на малий бізнес і сприяти його зростанню в конкурентному середовищі [4].

Забезпечення державних грантів і субсидій є вирішальним кроком для малого бізнесу, особливо в складні економічні часи. Ці фінансові ресурси можуть зменшити ризики та забезпечити стабільність фінансових операцій бізнесу. Важливо враховувати вимоги щодо отримання грантів і субсидій, а також їх ефективне використання для досягнення стратегічних цілей розвитку компанії.

Приватні інвестори та фонди венчурного капіталу є важливим джерелом фінансування для малих підприємств, особливо у сфері інновацій та створення нових продуктів або послуг. Ці інвестори можуть запропонувати фінансову підтримку малим підприємствам на початкових етапах розвитку, коли доступ до інших варіантів фінансування може бути обмежений.

Залучення фінансування від приватних інвесторів може допомогти малому бізнесу придбати основний капітал, необхідний для розширення, впровадження нових продуктів або розробки інноваційних ринкових рішень. Окрім фінансової підтримки, приватні інвестори пропонують безцінні зв'язки, досвід і знання, які відіграють вирішальну роль у постійному успіху бізнесу.

Для залучення інвестицій від приватних інвесторів важливо скласти добре підготовлений бізнес-план і презентацію проекту з урахуванням конкретних умов залучення таких інвестицій. Розробка фінансової стратегії, що забезпечує ефективне використання фінансових ресурсів, може покращити систему управління фінансами компанії та позитивно вплинути на її прибутковість [8].

Дохід, отриманий від продажу продуктів або послуг, є основним джерелом фінансування малих підприємств. Ці грошові потоки, отримані від основних операцій бізнесу, можуть бути спрямовані на зростання, інвестиції в інновації, розширення вибору продуктів або послуг, підвищення якості товарів або впровадження нових послуг.

Правильне використання доходів, отриманих від продажу товарів або послуг, має вирішальне значення для підтримки фінансової стабільності компанії та сприяння її майбутньому зростанню. Організація повинна ретельно аналізувати ринкові тенденції, адаптуватися до змін споживчого попиту та конкуренції, а також постійно вдосконалювати свої продукти чи послуги, щоб забезпечити стабільний потік доходу [20].

Компанія може залучити інвесторів, які бажають придбати частку в її активах, шляхом випуску акцій. Це дає можливість компанії отримати фінансування без зобов'язань повернення; однак він також надає акціонерам право брати участь в управлінні компанією та брати участь у її прибутках.

Випускаючи облігації, компанія отримує доступ до кредитних ресурсів, які повинні бути погашені після настання терміну погашення облігаційної позики. Такий підхід до фінансування може сподобатися підприємствам, які шукають капітал, зберігаючи при цьому контроль над управлінням.

Отже, фінансові ресурси мають вирішальне значення для підтримки стабільності та сприяння зростанню підприємства, що робить їх створення та ефективне використання життєво важливими компонентами ефективного управління фінансами та розвитку малого бізнесу.

1.3. Особливості використання фінансових ресурсів малого бізнесу

Фінансові характеристики малих підприємств значно відрізняються від фінансових даних середніх і великих підприємств, що залежить від кількох різних факторів, які впливають на їх діяльність і зростання. Ключовим аспектом цієї відмінності є обмежений доступ до фінансових ресурсів. Малий

бізнес часто стикається з труднощами, коли справа доходить до зовнішнього фінансування.

Недостатня кредитна історія, неадекватна застава та підвищені ризики, пов'язані з діяльністю на ранніх стадіях, ускладнюють забезпечення фінансування. Малі підприємства часто стикаються з жорсткими вимогами значних гарантій від банків та інших фінансових установ, що ускладнює процес отримання кредитів.

Як правило, фінансування малого бізнесу відбувається з особистих заощаджень власників або через позики від родини та друзів. Ця залежність від акціонерного капіталу створює значну залежність для малих підприємств, перешкоджаючи їхнім можливостям розширюватися. У результаті чимало підприємців виявляються змушеними залежати від прибутку, отриманого від основного бізнесу для фінансування зростання, що може обмежити їхні можливості інвестувати в нові технології чи проекти.

Примітним аспектом є значний ризик, пов'язаний з нестабільністю доходу. Сезонні коливання, зміни попиту на товари чи послуги та загальні економічні умови часто впливають на малий бізнес. Ці фактори можуть призвести до значних коливань доходу, ускладнюючи фінансове планування та управління грошовими потоками. Щоб подолати ці перешкоди, підприємцям часто доводиться шукати адаптовані фінансові рішення та швидко адаптуватися до змін ринку [16].

Програми, ініційовані урядом для допомоги малому бізнесу, мають вирішальне значення для надання фінансової підтримки. Ці ініціативи охоплюють гранти, субсидії, пільгові позики та податкові пільги, які допомагають малим підприємствам процвітати та вистояти в умовах високої конкуренції. Незважаючи на те, що ці програми можуть значно розширити доступ до фінансування, вони часто супроводжуються складними вимогами та процесами, що вимагає від підприємців досвіду фінансового менеджменту та адміністративних навичок.

Важливим аспектом фінансування малого бізнесу є необхідність ефективного управління витратами. З огляду на те, що ці підприємства часто працюють з обмеженими ресурсами, стає вкрай важливим ретельно керувати витратами та гарантувати ефективне використання наявних коштів. Це передбачає оптимізацію операційних витрат, управління запасами та впровадження стратегічного управління грошовими потоками.

Отже, фінансування малого бізнесу відзначається обмеженою доступністю зовнішніх джерел фінансування, значним ризиком та коливанням рівня доходу, а також залежністю від особистого капіталу та необхідністю ефективного управління витратами. Хоча ініціативи державної підтримки можуть суттєво допомогти у покращенні доступу до фінансових ресурсів, підприємці повинні володіти необхідними знаннями та навичками, щоб ефективно контролювати фінанси свого бізнесу [10].

Фінансові ресурси можуть використовуватися малими підприємствами для різних цілей і напрямків. На рис. 1.2 наведено основні напрями їх використання.

Іншими словами, фінансові ресурси використовуються власниками малого бізнесу для досягнення різноманітних цілей, які сприяють зростанню та ефективній діяльності компанії [11]. Ключовим напрямком використання цих фінансових ресурсів є розширення бізнесу. Залучаючи фінансові ресурси, підприємство може розширити спектр своїх продуктів або послуг, що потенційно призведе до збільшення продажів і підвищення конкурентоспроможності.

Рис. 1.2. Основні напрями використання фінансових ресурсів малого бізнесу

Інвестиції в новітні технології дозволяють підприємству підтримувати свою конкурентну перевагу, підвищувати ефективність виробництва та підвищувати якість своїх продуктів або послуг. Виділяючи кошти на придбання нового обладнання та модернізацію технічних ресурсів, підприємство може підтримувати високий рівень продуктивності, підвищувати якість продукції чи послуг, скорочувати терміни виконання завдань. Крім того, фінансові ресурси можуть бути спрямовані на підвищення якості обслуговування клієнтів, що відіграє життєво важливу роль у підвищенні задоволеності клієнтів і зміцненні репутації компанії. Загалом, стратегічне розміщення фінансових ресурсів для просування бізнесу робить підприємство сильним на ринку, залучає нових клієнтів і забезпечує постійне зростання прибутку.

Ефективна стратегія розвитку бізнесу значною мірою покладається на маркетинг і рекламу як ключові елементи. Виділення фінансових ресурсів на

цю діяльність може значно вплинути на просування продуктів або послуг компанії. Ці кошти можуть бути використані для дослідження ринку, аналізу конкурентів, розробки маркетингової стратегії та організації маркетингових кампаній. Такі інвестиції покращують розуміння цільової аудиторії та забезпечують ефективне націлювання маркетингових ініціатив.

Інвестуючи в рекламні кампанії, компанія може привернути увагу споживачів до своїх товарів або послуг. Це може включати рекламу в ЗМІ, створення рекламних акцій на відкритому повітрі, участь у виставках і заходах, а також зусилля з цифрового маркетингу.

Отже, виділення фінансових ресурсів на маркетинг і рекламу має вирішальне значення для успішного функціонування бізнесу, оскільки це допомагає зацікавити клієнтів, збільшити продажі та підтримувати сильну конкурентну перевагу. Крім того, спрямування коштів на вдосконалення інфраструктури компанії є життєво важливим для сприяння ефективній діяльності та підвищення продуктивності співробітників. Ці фінансові ресурси можуть бути використані для створення безпечних і комфортних робочих умов, ремонту та модернізації офісних приміщень, постачання необхідного обладнання та створення зон для відпочинку та відпочинку. Інвестиції в такі системи, як кондиціонування повітря та джерела безперебійного живлення, також відіграють значну роль у підвищенні задоволеності працівників і мінімізації плинності кадрів [12].

Отже, виділення фінансових ресурсів для вдосконалення інфраструктури підприємства має важливе значення для забезпечення продуктивної та ефективної діяльності, підвищення комфорту та задоволеності працівників, а також підвищення загальної ефективності компанії. Фінансування, спрямоване на інновації та дослідження, відіграє вирішальну роль у підтримці конкурентоспроможності підприємства на ринку. Фінансуючи інновації, підприємство може впроваджувати нові технології та ідеї, які покращують його продукцію чи послуги. Ця інновація може включати створення нових продуктів, удосконалення методів

виробництва та впровадження нових стратегій управління. Це також може включати наукові дослідження, технічні вдосконалення та вивчення вимог ринку та споживачів, що дозволяє підприємству ефективно адаптуватися до змін навколишнього середовища.

Отже, суттєвою складовою стратегії розвитку компанії є фінансування інновацій та досліджень, оскільки це підвищує конкурентоспроможність, полегшує адаптацію до змін галузі та гарантує стабільне зростання. Важливим аспектом фінансового планування підприємства є виділення частини фінансових ресурсів на створення резервних фондів і придбання страхових полісів. Такий підхід допомагає підтримувати фінансову стабільність і захистити бізнес від несподіваних подій. Створюючи резервні фонди, компанія забезпечує додаткові ресурси для управління непередбаченими витратами або надзвичайними ситуаціями, такими як аварії, зміни на ринку або економічні спади. Така стратегія допомагає уникнути фінансових труднощів і забезпечує безперебійне функціонування бізнесу.

Ключова стратегія управління ризиками передбачає придбання страхових полісів, які захищають бізнес від ряду ризиків, включаючи крадіжки, пожежі, стихійні лиха та цивільну відповідальність. Маючи страховий поліс, компанія отримує впевненість, що вона отримає компенсацію від поставальника страхування в разі несприятливих подій [11].

Отже, створення резервів і придбання страхових полісів є життєво важливим підходом до управління фінансовим станом компанії. Ця стратегія сприяє його стабільності, стійкості в складні часи та захищає від несприятливих наслідків несподіваних подій.

У результаті фінансові ресурси можуть бути спрямовані на зростання та розширення бізнесу, інновації, дослідження ринку, страхове покриття, погашення кредитів та полегшення боргового навантаження компанії. Такі методи використання фінансових ресурсів дозволяють малому бізнесу підтримувати стабільність, сприяти розвитку та підвищувати свою конкурентоспроможність на ринку.

РОЗДІЛ 2 ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «АКСОН ГРУП»

2.1. Загальна характеристика діяльності малого підприємства ТОВ «Аксон груп»

Аналіз формування та використання фінансових ресурсів виконано на прикладі малого підприємства ТОВ «Аксон Груп», яке було створене та діє відповідно до Конституції України, Цивільного та Господарського кодексів України, Закону України «Про господарські товариства» та інших відповідних правових актів України. Дане підприємство, яке є об'єктом дослідження, віднесено до категорії юридичних осіб і функціонує як товариство з обмеженою відповідальністю. Воно засновано на приватній власності та має право наймати персонал.

ТОВ «Аксон Груп» має окреме майно, індивідуальну фінансову звітність та окремі банківські рахунки, а також печатку з назвою та ідентифікаційним кодом. До складу активів ТОВ «Аксон Груп» входять основні засоби, оборотні кошти та матеріальні цінності, що обліковуються на балансі компанії. Підприємство має право продавати, передавати, обмінювати або здавати в оренду виробничі ресурси та інші матеріальні активи як фізичним, так і юридичним особам без будь-яких фінансових наслідків.

ТОВ «Аксон Груп» веде свою господарську діяльність на основі комерційних розрахунків і бере на себе власні комерційні ризики. Підприємство має право наймати персонал у міру необхідності. Для полегшення господарської діяльності фірма створила статутний капітал. Цей капітал може охоплювати ряд активів, включаючи нерухомість, споруди, обладнання, фінансові цінні папери, права на землю та воду, а також інші природні ресурси. Крім того, це майнові права, пов'язані з інтелектуальною власністю, грошовими коштами та навіть іноземною валютою. Оскільки ТОВ

«Аксон Груп» працює на загальній системі оподаткування, воно має платити податок на прибуток.

Вихідними даними для проведення аналізу показників фінансової діяльності є фінансові звіти ТОВ «Аксон Груп» за 2022–2024 роки, які представлені в додатках.

Динаміка активу балансу ТОВ «Аксон Груп» показана на рисунку 2.1.

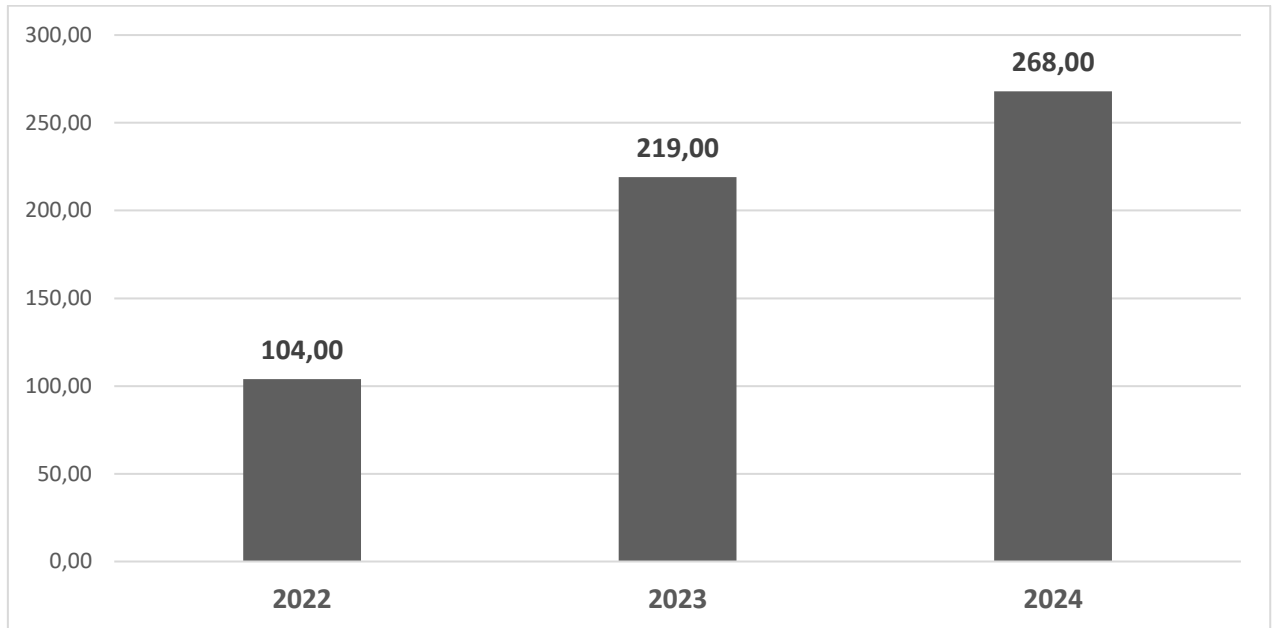

Рис. 2.1. Динаміка валюти балансу ТОВ «Аксон груп» за 2022-2024 роки, тис. грн.

Джерело: складено за даними фінансової звітності підприємства ТОВ «Аксон груп»

Аналізуючи дані, представлені на рисунку 2.1, стає очевидним, що майно ТОВ «Аксон Груп», відображене у його балансі, збільшилося на 164 тис. грн (+157,69%) у 2024 році порівняно з 2022 роком. Ця інформація дає уявлення про масштаб компанії та її фінансові показники, які змінюються протягом визначеного періоду часу.

Для розуміння факторів, які вплинули на ці тенденції, проведемо аналіз складу, структури та динаміці активів ТОВ «Аксон груп» (табл.2.1).

Таблиця 2.1

Аналіз активу балансу ТОВ «Аксон груп» за 2022-2024 роки.

№	Показник	2022 р.		2023 р.		2024 р.		Зміни за аналізований період		
		тис. грн.	% до балансу	тис. грн.	% до балансу	тис. грн.	% до балансу	тис. грн.	%	в структурі
1.	Необоротні активи	27,1	26,06	24,4	11,14	18,9	7,05	-8,2	-30,26	-19,01
2.	Оборотні активи, в. т. ч.:	76,9	73,94	194,6	88,86	249,1	92,95	172,2	223,93	19,01
2.1	Виробничі запаси	0	0,00	0	0,00	27,6	10,30	27,6	0,00	10,30
2.2	Дебіторська заборгованість за продукцію	0	0,00	0	0,00	17,1	6,38	17,1	0,00	6,38
2.3	Інша поточна дебіторська заборгованість	26	25,00	93,5	42,69	53,8	20,07	27,8	106,92	-4,93
2.4	Грошові кошти	47,4	45,58	88,4	40,37	134,8	50,30	87,4	184,39	4,72
2.5	Інші оборотні активи	3,3	3,17	12,7	5,80	15,8	5,90	12,5	378,79	2,72
3.	Усього	104	100,00	219	100,00	268	100,00	164	157,69	0,00

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства ТОВ «Аксон груп»

Виходячи з цієї оцінки, можна зробити висновок, що валюта балансу ТОВ «Аксон Груп» зросла у 2024 році, що відображає розширення економічної діяльності компанії за цей період. Більшість активів компанії класифікуються як оборотні активи. За три роки частка оборотних активів зазнала відносного збільшення з 73,94% у 2022 році до 92,95% у 2024 році. І навпаки, частка необоротних активів зменшилася на 19,01% за той самий період, і становила 7,05% у структурі балансу у 2024 році.

На кінець періоду оборотні активи становлять 92,95% загальних активів підприємства. Примітно, що між 2022 і 2024 роками відбулася значна зміна в складі оборотних активів, а саме появою в 2024 році дебіторської заборгованості за продукції, а також запасів.

За підсумками розглянутого аналізованого періоду стає зрозуміло, що більшість наявних ресурсів переважно складається з іншої дебіторської заборгованості. Це свідчить про значне зниження безпосередньої фінансової

платоспроможності компанії.

Наочно динаміка складових активів підприємства представлена на рис. 2.2.

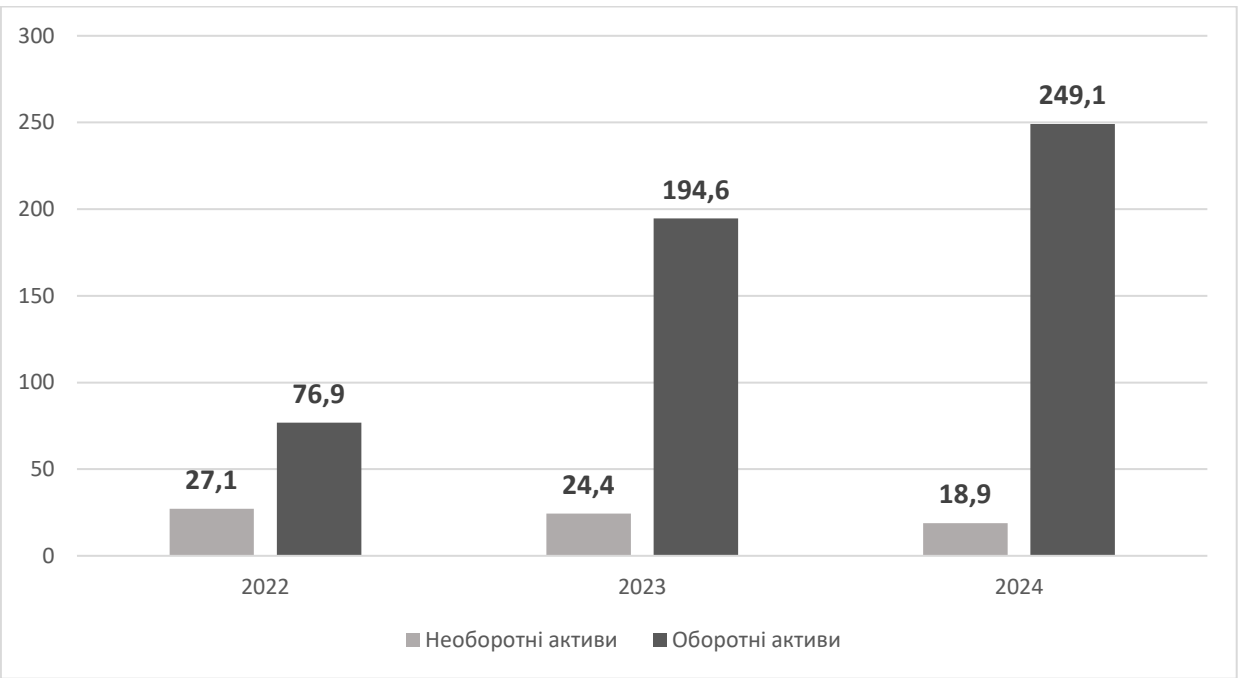

Рис. 2.2. Динаміка складових активів ТОВ «Аксон груп» за 2022-2024 роки, тис. грн.

Джерело: складено за даними фінансової звітності підприємства ТОВ «Аксон груп»

Тепер розглянемо структуру та динаміку пасивів ТОВ «Аксон Груп», що представлено в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Аналіз пасиву балансу ТОВ «Аксон груп» за 2022-2024 роки

№	Показник	2022		2023		2024		Зміни за 3 роки		
		тис. грн.	% до балансу	тис. грн.	% до балансу	тис. грн.	% до балансу	тис. грн.	%	в структурі
1.	Власний капітал	80,8	77,69	88,3	40,32	136,9	51,08	56,10	69,43	-26,61
2.	Позиковий капітал, в т.ч	23,2	22,31	130,7	59,68	131,1	48,92	107,90	465,09	26,61
2.1	Довгострокові зобов'язання	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00
2.2	Поточні зобов'язання	23,2	22,31	130,7	59,68	131,1	48,92	107,90	465,09	26,61
3.	Усього	104	100,00	219	100,00	268	100,00	164,00	157,69	0,00

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства ТОВ «Аксон груп»

Аналіз складу та розміщення пасивів дозволяє визначити походження активів компанії. Для ТОВ «Аксон Груп» фінансування активів було майже збалансоване між власним і позиковим капіталом, зокрема представленим у вигляді поточних зобов'язань.

За останні три роки відбулося помітне зростання власного капіталу, який склав 136,9 тис. грн. у 2024 році порівняно з сумою 80,8 тис. грн. в 2022 році. Не зважаючи на це частка власного капіталу в структурі пасивів зменшилась з 77.69% у 2022 році до 51,08% у 2024 році. Це пов'язано зі значним зростанням позикового капіталу з 23,2 тис. грн. до 131,1 тис. грн. Такі зміни у фінансовій структурі вказують на помітне зниження фінансової стабільності ТОВ «Аксон Груп» протягом цього періоду.

Динаміку зміни фінансових ресурсів ТОВ «Аксон Груп» представлено на рис. 2.3.

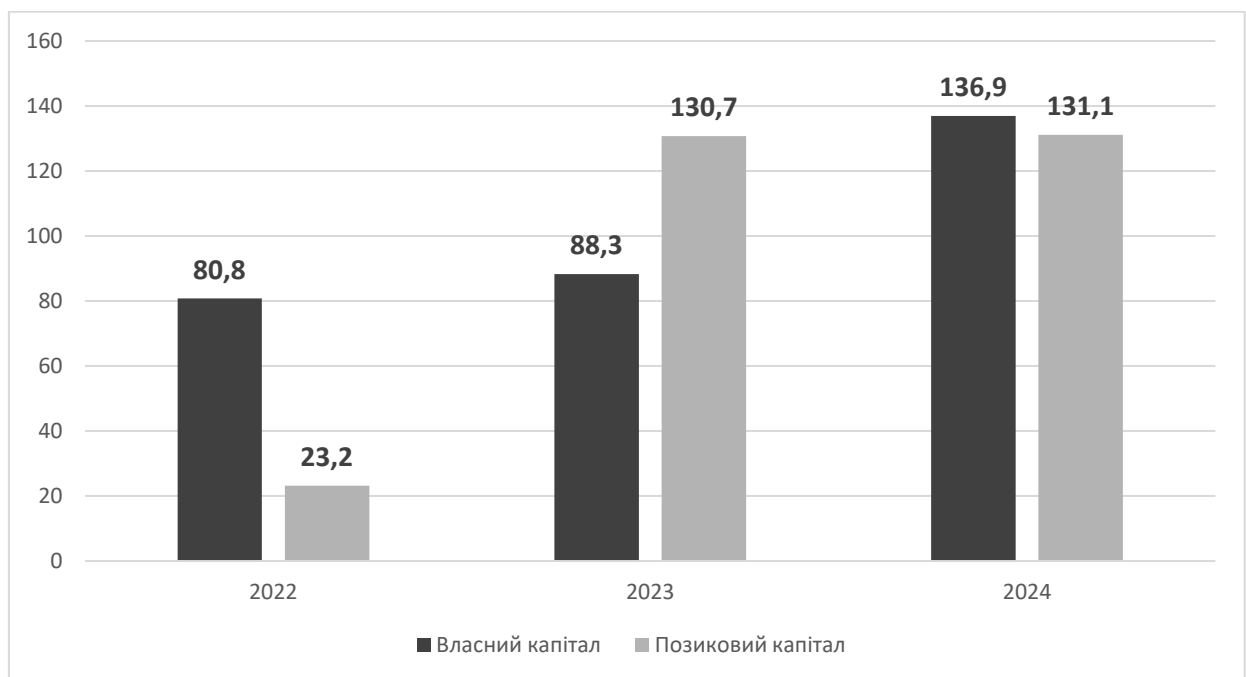

Рис. 2.3. Динаміка джерел фінансових ресурсів ТОВ «Аксон груп» за 2022-2024 роки, тис. грн.

Джерело: складено за даними фінансової звітності підприємства ТОВ «Аксон груп»

Далі зосередимося на аналізі фінансових результатів діяльності ТОВ «Аксон Груп» (табл. 2.3).

Таблиця 2.3

Фінансові результати ТОВ «Аксон груп» за 2022-2024 роки, тис. грн.

Показник	Роки			Відхилення (+, –) 2024 р. від 2023 р.		Відхилення (+, –) 2024 р. від 2022 р.	
	2022	2023	2024	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Чистий дохід від реалізації	168,4	496,7	923,2	426,5	85,87	754,8	448,22
Собівартість реалізованої продукції	65,9	85,2	5,5	-79,7	-93,54	-60,4	-91,65
Прибуток від реалізації	102,5	411,5	917,7	506,2	123,01	815,2	795,32
Інші операційні витрати	46,7	393,7	858,4	464,7	118,03	811,7	1738,12
Прибуток до оподаткування	55,8	17,8	59,3	41,5	233,15	3,5	6,27
Податок на прибуток	0	10,1	10,7	0,6	5,94	10,7	100,00
Чистий прибуток	55,8	7,7	48,6	40,9	531,17	-7,2	-12,90

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства ТОВ «Аксон груп»

На протязі аналізованого періоду підприємство отримувало прибуток. З 2022 по 2023 роки спостерігався значне зменшення чистого прибутку, це було пов’язано з значними операційними витратами. У 2024 році підприємство майже в 5 разів збільшило виручку від продаж, і це дозволило йому отримати прибуток у розмірі 48,6 тис. грн.

Динаміку чистого прибутку підприємства за 2022-2024 роки наведено на рис. 2.4.

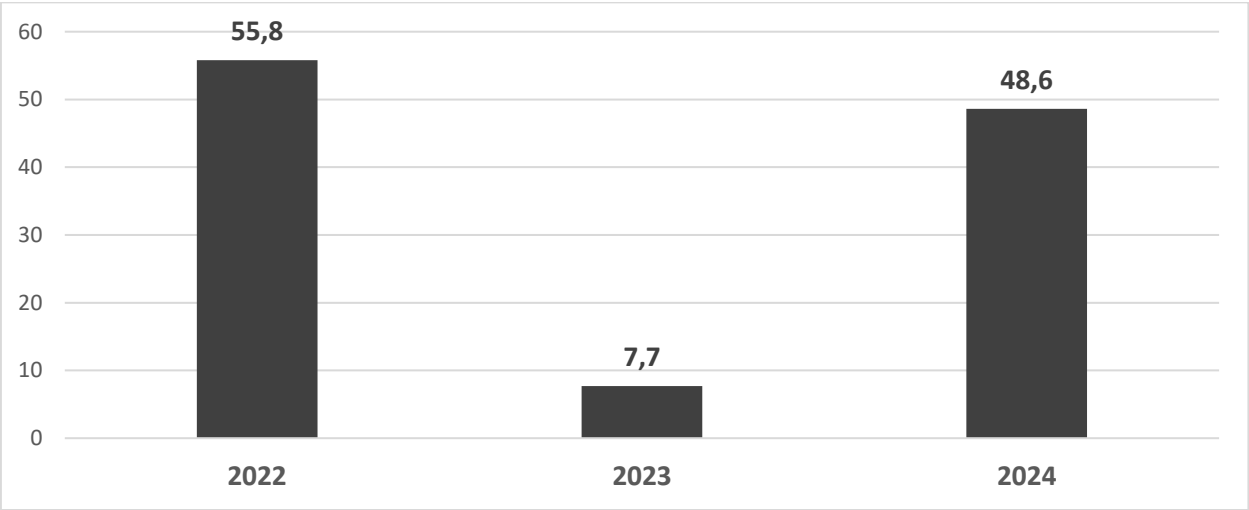

Рис. 2.4. Динаміка чистого прибутку ТОВ «Аксон груп» за 2022-2024 р., тис. грн.

Джерело: побудовано за даними фінансової звітності підприємства ТОВ «Аксон груп»

Таким чином, у 2024 році ТОВ «Аксон Груп» значно покращило фінансові показники і чистий прибуток склав 48,6 тис. грн.; це в 5 разів більше, ніж у 2023 році. Це також пов'язано зі збільшенням виручки від на 85,87% і супроводжувалося зниженням собівартості реалізованої продукції на 93,54%.

2.2. Аналіз фінансового стану ТОВ «Аксон Груп»

Для аналізу фінансового стану підприємства оцінимо тенденції найбільш загальних показників, які характеризують ефективність використання фінансових ресурсів.

Спочатку проведемо оцінку ліквідності балансу ТОВ «Аксон Груп». Основна мета оцінки ліквідності фінансової звітності полягає в тому, щоб оцінити ступінь, до якого активи компанії можуть покрити її зобов'язання, гарантуючи, що графік перетворення активів у готівку узгоджується з графіком погашення зобов'язань. Цей аналіз включає класифікацію активів і зобов'язань на основі певних критеріїв: активи впорядковані відповідно до рівня їх ліквідності, тоді як зобов'язання сортуються за терміновістю їх оплати.

Активи в балансі можна розділити на чотири окремі розділи: А1, який охоплює найбільш ліквідні активи, такі як готівка та поточні фінансові інвестиції; А2, що складається з ліквідних активів, таких як запаси, готова продукція, товари та дебіторська заборгованість; А3, який включає повільно реалізовані активи, такі як незавершене виробництво, витрати майбутніх періодів і довгострокові фінансові інвестиції; і А4, що представляють складні для реалізації активи, які складаються з усіх активів першого розділу балансу, за винятком довгострокових фінансових інвестицій. І навпаки, пасиви подібним чином поділяються на чотири розділи: П1, найбільш короткострокові зобов'язання, які включають кредиторську заборгованість та інші поточні зобов'язання; П2, що відноситься до поточних зобов'язань, які представляють третій розділ пасиву балансу і включають доходи майбутніх періодів; П3, що охоплює довгострокові зобов'язання, які знаходяться у

другому розділі зобов'язань; та П4, який складається з постійних пасивів, які утворюють перший розділ пасиву балансу.

Оцінка ліквідності балансу здійснюється за допомогою аналітичної таблиці 2.4, яка надає інформацію, необхідну для визначення адекватності структури балансу як на початку, так і наприкінці періоду. Для ліквідності балансу важливо, щоб різниці 1, 2 і 3 були додатними, означаючи значення, більші за нуль, тоді як різниця 4 повинна бути від'ємною, відображаючи значення, менше нуля.

Таблиця 2.4

Аналіз ліквідності балансу ТОВ «Аксон груп» за 2022-2024 роки, тис. грн.

Актив	Значення по роках			Пасив	Значення по роках			Платіжний надлишок або нестача по роках		
	2022	2023	2024		2022	2023	2024	2022	2023	2024
A1	47,4	88,4	134,8	П1	23,2	130,7	131,1	24,2	-42,3	3,7
A2	29,5	106,2	86,7	П2	0	0	0	29,5	106,2	86,7
A3	0	0	27,6	П3	0	0	0	0	0	27,6
A4	27,1	24,4	18,9	П4	80,8	88,3	136,9	-53,7	-63,9	-118
Всього	104	219	268	х	104	219	268	х	х	х

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства ТОВ «Аксон груп»

Для забезпечення ліквідності балансу необхідним є надлишок високоліквідних активів по відношенню до короткострокових зобов'язань. Цей стан, який називають поточною ліквідністю, є життєво важливим для фінансової стабільності підприємства. Аналіз таблиці 2.4 показує, що тільки в 2023 року ця вимога не виконувалася через недостатню кількість готівки, що призвело до дефіциту поточної ліквідності. Всі інші нерівності виконуються у відповідності з вимогами. Це свідчить про наявність у компанії власного оборотного капіталу.

Оцінка ліквідності балансу компанії показує, що вона справді ліквідна. Проте один із чотирьох критеріїв ліквідності балансу, який сьогодні мало дотримується бізнесом, залишається невиконаним.

Фінансовий стан ТОВ «Аксон Груп» залежить від його платоспроможності, оскільки це відображає наявність коштів протягом достатнього періоду для швидкого виконання фінансових зобов'язань. Це

свідчить про те, що компанія має можливість виконати свої короткострокові зобов'язання, використовуючи наявні ресурси. Для оцінки поточної платоспроможності проводиться порівняння платіжних ресурсів компанії з її строковими зобов'язаннями (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

Динаміка показників платоспроможності ТОВ «Аксон груп» за 2022-2024 роки

Показник	Звітні роки			Відхилення (+; -)	
	2022	2023	2024	2024 р. від 2023 р.	2024 р. від 2022 р.
Грошові кошти та їх еквіваленти, тис. грн.	47,4	88,4	134,8	46,4	87,4
Дебіторська заборгованість, тис. грн.	29,5	106,2	86,7	-19,5	57,2
Оборотні активи, тис. грн.	76,9	194,6	249,1	54,5	172,2
Необоротні активи, тис. грн.	27,1	24,4	18,9	-5,5	-8,2
Власний капітал, тис. грн.	80,8	88,3	136,9	48,6	56,1
Поточні зобов'язання, тис. грн.	23,2	130,7	131,1	0,4	107,9
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	2,043	0,676	1,028	0,352	-1,015
Коефіцієнт проміжної ліквідності	3,315	1,489	1,690	0,201	-1,625
Коефіцієнт поточної ліквідності	3,315	1,489	1,901	0,411	-1,415
Коефіцієнт забезпеченості власними коштами	0,698	0,328	0,474	0,145	-0,225

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства ТОВ «Аксон груп»

Аналіз показує, що, хоча всі показники ліквідності демонструють сприятливі значення, але для них характерна тенденція зниження. Особливо це стосується показників проміжної та поточної ліквідності, які значно нижчі за нормативні значення.

На рисунках 2.5-2.7 наочно представлена динаміка основних коефіцієнтів ліквідності.

Отже, ТОВ «Аксон Груп» можна вважати фінансово спроможним та стабільним. Тим не менш, коефіцієнт абсолютної ліквідності у 2023 році наближається до нуля (рис. 2.5).

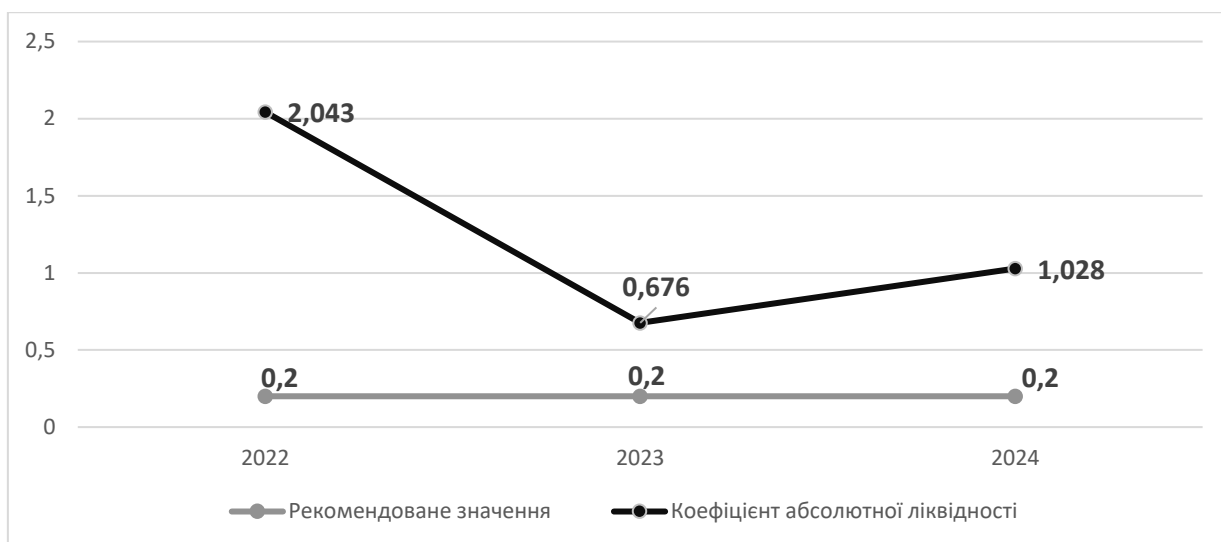

Рис. 2.5. Динаміка коефіцієнту абсолютної ліквідності ТОВ «Аксон груп» за 2022-2024 р.

Джерело: побудовано за даними фінансової звітності підприємства ТОВ «Аксон груп»

Це свідчить про те, що компанії може бути важко вчасно виконати свої боргові зобов'язання через наближення термінів платежу. Однак до кінця 2024 року цей показник продемонстрував значне покращення, що відображало сприятливу зміну миттєвих рівнів ліквідності. Це покращення можна пояснити збільшенням грошових резервів компанії протягом цього періоду.

У 2024 році компанія відзначила зростання коефіцієнта проміжної ліквідності (рис. 2.6). Це збільшення пояснюється зростанням поточних активів протягом оцінюваного періоду часу.

Рис. 2.6. Динаміка коефіцієнту проміжної ліквідності ТОВ «Аксон груп» за 2022-2024 р.

Коефіцієнт поточної ліквідності також регулярно показує адекватні значення протягом періоду (рис. 2.7). Таке збільшення показників можна пояснити більш швидким зростанням поточних зобов'язань компанії порівняно з поточними активами. Цей питомий показник відображає здатність своєчасно розраховуватися з дебіторами по погашенню поточних зобов'язань. Варто зазначити, що з 2022 по 2024 рік компанія успішно погасила всі свої поточні зобов'язання, про що свідчать значення коефіцієнтів вище одиниці.

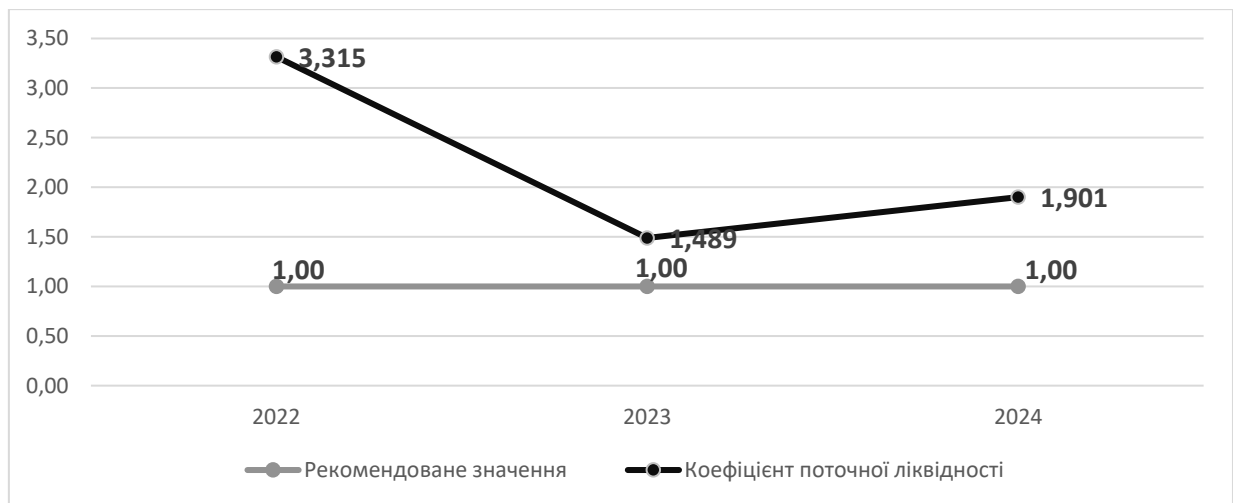

Рис. 2.7. Динаміка коефіцієнту поточної ліквідності ТОВ «Аксон груп» за 2022-2024 р.

Джерело: побудовано за даними фінансової звітності підприємства ТОВ «Аксон груп»

Необхідно відмітити, що коефіцієнти проміжної та поточної ліквідності у 2022 та 2023 роках мають однакові значення. Це пов'язано з відсутністю запасів на підприємстві, які враховуються при розрахунку коефіцієнту поточної ліквідності.

Показник коефіцієнта забезпеченості оборотних активів власними коштами підприємства характеризує спроможність компанії фінансувати свої оборотні кошти. Такий показник розраховується шляхом ділення власних оборотних коштів підприємства на його оборотні активи і таким чином показується частка власних оборотних коштів у загальній сумі оборотних активів. Ідеальним показником забезпеченості оборотних активів власними коштами вважається нормативне значення 0,1 і вище. Протягом усього досліджуваного періоду цей показник залишається на необхідному

нормативному рівні, що свідчить про незалежність фінансування від зовнішніх кредиторів. Однак він має негативну тенденцію зниження.

Таким чином було встановлено, що ТОВ «Аксон груп» є платоспроможним та ліквідним, тобто воно не покладається на зовнішні джерела фінансування. Слід зазначити, що на фінансовий стан підприємства безпосередньо впливає наявність, а також ефективність використання оборотних активів. Оборотні активи ТОВ «Аксон Груп» займають величезну частку в загальних активах підприємства. Вдале стратегічне розміщення та ефективне використання цього капіталу є ключем до того, наскільки успішним буде підприємство. Для початку дамо детальну оцінку зміни вартості, а також складу оборотних активів за їх ключовими групами (табл. 2.6).

Таблиця 2.6

Аналіз динаміки і структури оборотних активів капіталу підприємства ТОВ «Аксон груп» за 2022-2024 рр.

Показники	2022		2023		2024		Відхилення (+; -) 2024 р. від 2023 р.		Відхилення (+; -) 2024 р. від 2022 р.	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%	тис. грн.	%
Запаси	0	0,00	0	0,00	27,6	11,08	27,6	0,00	27,6	0,00
Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги	0	0,00	0	0,00	17,1	6,86	17,1	0,00	17,1	0,00
Інша поточна дебіторська заборгованість	26	33,81	93,5	48,05	53,8	21,60	-39,7	-42,46	27,8	106,92
Грошові кошти	47,4	61,64	88,4	45,43	134,8	54,11	65,5	94,52	87,4	184,39
Інші оборотні активи	3,5	4,55	12,7	6,53	15,8	6,34	-12,6	-44,37	12,3	351,43
Оборотні активи, всього	76,9	100,00	194,6	100,00	249,1	100,00	47,8	23,75	172,2	223,93

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства ТОВ «Аксон груп»

Оборотні активи ТОВ «Аксон груп» складаються з різних компонентів, таких як виробничі запаси, товари, грошові кошти, дебіторська заборгованість, інші оборотні активи та інша поточна дебіторська заборгованість.

Однак основними компонентами поточних активів за весь період з 2022 по 2024 рік були інша дебіторська заборгованість, грошові кошти та інші

оборотні активи. У 2022 році вони становили 33,81%, 61,64% і 4,55% відповідно. Потім до кінця 2024 року частка іншої дебіторської заборгованості скоротилася до 21,60%. В той же час частка інших оборотних активів, навпаки, зросла до 6,34%. Слід визнати, що протягом аналізованих років грошові кошти становила значну частину х оборотних активів, це підкреслює значну ліквідність підприємства. В 2024 році в складі загальних оборотних активів з'явилася дебіторська заборгованість за товари, роботи та послуги. Відповідно її частка склала 6,86%.

Також в цей же рік у підприємства ТОВ «Аксон груп» з'явилися на балансі запаси. Їх питома вага перевищила і частку дебіторської заборгованості, і частку інших оборотних активів та склала 11,08%.

Таблиця 2.7

Аналіз коефіцієнтів ділової активності ТОВ «Аксон груп» за 2022-2024 роки

Показники		Значення по роках			Відхилення (+; -)		
		2022	2023	2024	2023 від 2022	2024 від 2023	2024 від 2022
Коефіцієнти оборотності	оборотних активів	2,19	2,55	3,71	0,36	1,15	1,52
	дебіторської заборгованості	0,00	0,00	53,99	0,00	53,99	53,99
	запасів	0,00	0,00	31,30	0,00	31,30	31,30
	кредиторської заборгованості	4,85	3,66	6,59	-1,19	2,93	1,74
Тривалість обороту, дні	оборотних активів	164,39	141,04	97,14	-23,35	-43,91	-67,26
	дебіторської заборгованості	0,00	0,00	6,67	0,00	6,67	6,67
	запасів	0,00	0,00	11,50	0,00	11,50	11,50
	кредиторської заборгованості	74,17	98,25	54,63	24,08	-43,62	-19,54
Тривалість операційного циклу, днів		0,00	0,00	18,17	0,00	18,17	18,17
Тривалість фінансового циклу, днів		-74,17	-98,25	-36,46	-24,08	61,79	37,71

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства ТОВ «Аксон груп».

Для оцінки фінансового стану ТОВ «Аксон Груп» першочерговим є проведення належного вивчення результатів його діяльності. Тому аналіз

господарської діяльності необхідно проводити з особливим наголосом на конвертацію інвестованих коштів у грошові кошти. Результати цього дослідження наведені в таблиці 2.7, де показано розраховані необхідні показники.

Усі коефіцієнти ділової активності збільшилися за період, що означає прискорення обороту оборотних активів на підприємстві, що є досить доброю ситуацією. Відповідно, кількість днів обороту оборотних активів було зменшено зі 164,39 днів у 2022 році до 97,14 днів у 2024 році, це позитивно впливає на фінансовий стан підприємства. Коефіцієнт оборотності кредиторської заборгованості та її термін обігу має аналогічну динаміку. Тобто скорочуються терміни оплати рахунків підприємства своїм постачальникам. Що стосується коефіцієнтів оборотності дебіторської заборгованості та запасів, то вони були розраховані тільки для 2024 року із-за відсутності цих складових оборотних активів у 2022, 2023 роках.

Ще один дуже важливий показник, який характеризує ділову активність підприємств це – тривалість операційного циклу, який визначає часовий проміжок від придбання запасів до отримання оплати за товари чи послуги, продані компанією. У період, що нами розглядається (2022 – 2024 роки), можна прорахувати тільки у 2024 році, оскільки у підприємства відсутні запаси та дебіторська заборгованість. Він дорівнює 18,17 днів.

Фінансовий цикл характеризує загальний оборот оборотного капіталу та визначається як операційний цикл мінус середній термін погашення кредиторської заборгованості. По суті цей показник характеризує період, коли погашені борги перед кредиторами, та ще не отримані кошти від дебіторів, тобто коли підприємство знаходиться без грошей. Цей показник має від’ємну величину, однак вона скорчується з (-74,17) днів до (-36,46) днів, що є позитивною тенденцією.

Оцінка оборотності оборотного капіталу важлива для оцінки фінансового стану підприємства. Ця оцінка значною мірою допомагає визначити, скільки грошей було вивільнено з обігу внаслідок прискорення

обороту оборотного капіталу або навпаки додано в обіг через уповільнення обороту. Вихідні дані для цього аналізу представлені в таблиці 2.8.

Таблиця 2.8

Аналіз показників оборотності оборотних активів ТОВ «Аксон груп» за 2022-2024 роки

Показник	Значення по роках			Відхилення (+; -)			
	2022	2023	2024	Абсолютне 2024/2023, тис. грн.	Відносне 2024/2023, %	Абсолютне 2024/2022, тис. грн.	Відносне 2024/2022, %
Виручка від реалізації, тис. грн.	168,4	496,7	923,2	426,5	85,87	754,8	448,22
Кількість днів в періоді, дні	360	360	360	0	0,00	0	0,00
Одноденна виручка, тис. грн.	0,47	1,38	2,56	1,18	85,87	2,10	448,22
Оборотні активи, тис. грн.	76,9	194,6	249,1	54,5	28,01	172,2	223,93
Коефіцієнт оборотності оборотних активів	2,19	2,55	3,71	1,15	45,20	1,52	69,24
Оборотність оборотних активів, дні	164,39	141,04	97,14	-43,91	-31,13	-67,26	-40,91

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства ТОВ «Аксон груп»

У 2023 році оборотність оборотних активів скоротилася на 23,35 днів. Таким чином, шляхом донарахування $23,35 * 1,38$ в обіг було введено 32,22 тис. грн. У 2024 році оборотність оборотних активів уповільнилася ще на 43,91 дня, що призвело до додаткового залучення коштів до обігу на суму $43,91 * 2,56 = 112,60$ тис. грн.

Далі проаналізуємо показники фінансової стійкості, які є важливою складовою оцінки фінансового стану підприємства. Фінансова стійкість – це ситуація, коли фінансові ресурси компанії, їх структура та гнучкість, у кінцевому підсумку, забезпечують фінансову автономію та розвиток

підприємства через зростання прибутку та капіталу, що, у свою чергу, супроводжується прийнятним рівнем управління ризиками. Розглянемо динаміку показників фінансової стійкості ТОВ «Аксон Груп» за період з 2022 по 2024 рік (табл. 2.9).

Таблиця 2.9

Динаміка показників фінансової стійкості ТОВ «Аксон груп» за 2022-2024 роки

Показник	Роки			Відхилення, (+/-)			
	2022	2023	2024	Абсолютне 2024/2023, тис. грн.	Відносне 2024/2023, %	Абсолютне 2024/2022, тис. грн.	Відносне 2024/2022, %
Власний капітал, тис. грн.	80,8	88,3	136,9	48,6	55,04	56,1	69,43
Позиковий капітал, тис. грн.	23,2	130,7	131,1	0,4	0,31	107,9	465,09
Всього використано капіталу, тис. грн.	104	219	268	49	22,37	164	157,69
Коефіцієнт автономії	0,777	0,403	0,511	0,108	26,69	-0,266	-34,25
Коефіцієнт фінансування	3,483	0,676	1,044	0,369	54,57	-2,439	-70,02
Коефіцієнт заборгованості	0,223	0,597	0,489	-0,108	-18,03	0,266	119,29
Коефіцієнт фінансової стійкості	0,777	0,403	0,511	0,108	26,69	-0,266	-34,25

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства ТОВ «Аксон груп»

З рисунку 2.8 видно, що показники фінансової стійкості за аналізований період демонструють негативну тенденцію зниження. І відповідно коефіцієнт заборгованості зростає.

Розглянемо більш докладно динаміку кожного показника. Коефіцієнт автономності має мінливу тенденцію на протязі аналізованого періоду – він знижується у 2023 році та підвищується у 2024 році. При цьому він залишається вищим за нормативне значення 0,5; цей показник відображає деякі зміни власного капіталу в загальних джерелах фінансування.

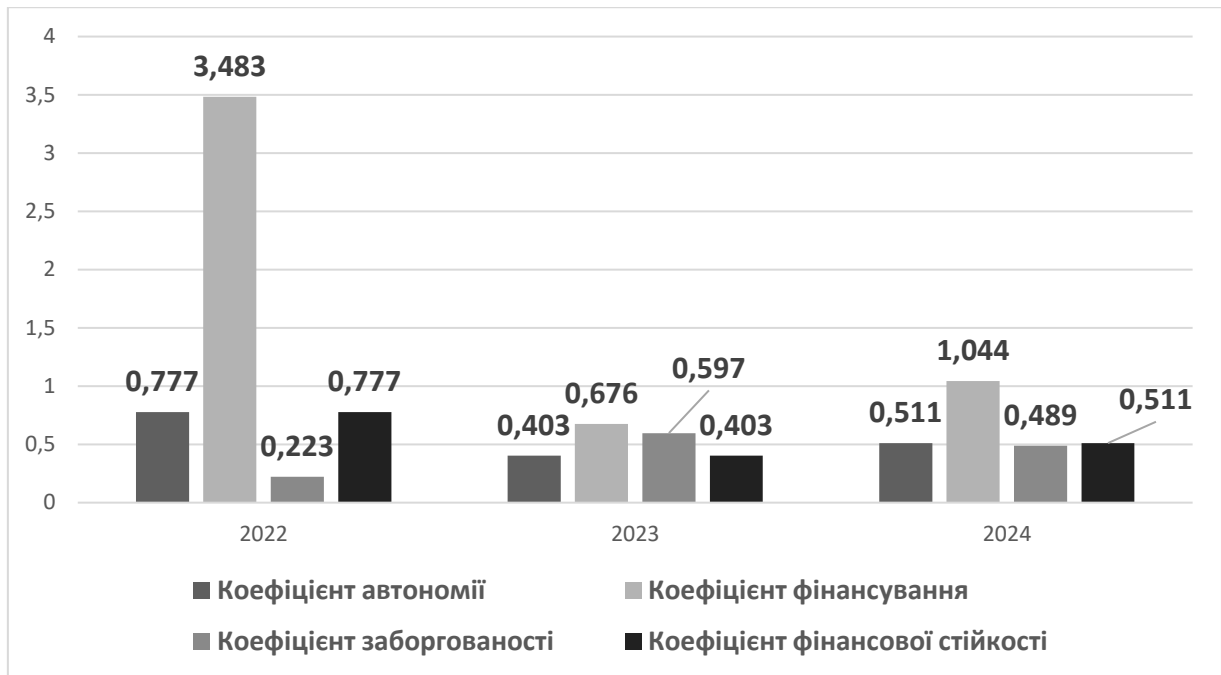

Рис. 2.8. Динаміка коефіцієнтів фінансової стійкості ТОВ «Аксон груп»

Джерело: побудовано за даними фінансової звітності підприємства ТОВ «Аксон груп»

Коефіцієнт фінансування, який демонструє співвідношення між власним і позиковим капіталом, відповідає нормальним значенням в 2022 та 2024 роках. У 2023 році цей показник нижче нормативного. У 2022 році цей показник має дуже велике значення – 3,483. Це пов'язано з дуже незначними поточними зобов'язаннями підприємства. В 2023 році його значення найнижче – 0,676. До кінця 2024 року цей показник зріс майже на 55% і склав 1,044.

Коефіцієнт заборгованості не повинен перевищувати нормативного значення 0,5; це говорить про те, що значна частина активів компанії має фінансуватися за рахунок власного капіталу. Якщо коефіцієнт зростає, можна сказати, що діяльність компанії є ризикованою. Також високе співвідношення боргу до активів також свідчить про обмежену спроможність запозичувати, що знижує фінансову гнучкість компанії. На протязі аналізованого періоду показник підвищується; тобто компанія стає більш залежною від зовнішніх джерел фінансування.

Довгострокове фінансування у складі пасивів балансу підприємства є показником фінансової стійкості. Цей коефіцієнт вказує на те, наскільки активи фінансуються з джерел, на які ринкові умови не сильно впливають. Як правило, нормативне співвідношення повинно бути приблизно 0,9, а 0,75 є мінімально прийнятним значенням. Саме на підприємстві ТОВ «Аксон груп» показник відповідає бажаним значенням тільки у 2022 році, далі показник знижується і є нижче нормативного, хоча спостерігається позитивна динаміка його підвищення.

Можна зробити висновок, що ТОВ «Аксон Груп» на даний момент має достатню фінансову стійкість — всі його показники мають хороші значення. Однак у динаміці цих показників спостерігається мінлива динаміка. Отже, для підприємства стає вкрай необхідною розробка низки антикризових заходів, які б сприяли зміцненню його фінансової стійкості.

2.3. Аналіз ефективності формування та використання фінансових ресурсів малого підприємства ТОВ «Аксон груп»

Наступним етапом аналізу ми будемо оцінювати ефективність використання оборотних коштів за показниками, які наведені в таблиці 2.10.

Коефіцієнт ефективності оборотних коштів показує, що у 2022 році кожна гривня оборотних коштів принесла підприємству 1,33 грн прибутку. У 2023 році цей показник збільшився до 2,11 гривні, а на кінець 2024 року ще більше зріс до 3,68 гривні, завдяки чому використання оборотних коштів було найбільш ефективним у 2024 році. Це також підтверджується показником рентабельності оборотних коштів, який за аналізований період зріс зі 133,29% до 368,41%. Тобто ефективність використання оборотних коштів зросла у 2024 році порівняно з 2022 роком на 176,39 %.

Таблиця 2.10

Показники ефективності використання оборотних коштів в
ТОВ «Аксон груп» за 2022-2024 роках

Показник	Значення на кінець року			Відхилення, (+/-)			
	2022	2023	2024	Абсолют. 2024/2023, тис. грн.	Відносне 2024/2023, %	Абсолют. 2024/2022, тис. грн.	Відносне 2024/2022, %
Прибуток від реалізації продукції, грн.	102,5	411,5	917,7	506,2	123,01	815,2	795,32
Середні залишки оборотних коштів, тис. грн.	76,9	194,6	249,1	54,5	28,01	172,2	223,93
Коефіцієнт ефективності використання оборотних коштів	1,33	2,11	3,68	1,57	74,22	2,35	176,39
Рентабельність оборотних коштів, %	133,29	211,46	368,41	156,95	74,22	235,12	176,39

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства ТОВ «Аксон груп»

Рівень продуктивності праці працівників підприємства є основним показником його фінансової ефективності. Продуктивність праці визначається як співвідношення між обсягом виробництва, робіт або послуг і кількістю праці, витраченої на досягнення цього результату. Динаміка продуктивності праці працівників ТОВ «Аксон Груп» за 2022-2024 роки наведена на рисунку 2.9.

Відповідно до рисунку 2.9 можна сказати, що продуктивність праці зростає на протязі аналізованого періоду. Це можна пояснити зростанням виручки від продажів. Отже, можна зробити висновок, що ефективність політики управління працею на підприємстві за ці три роки зростає.

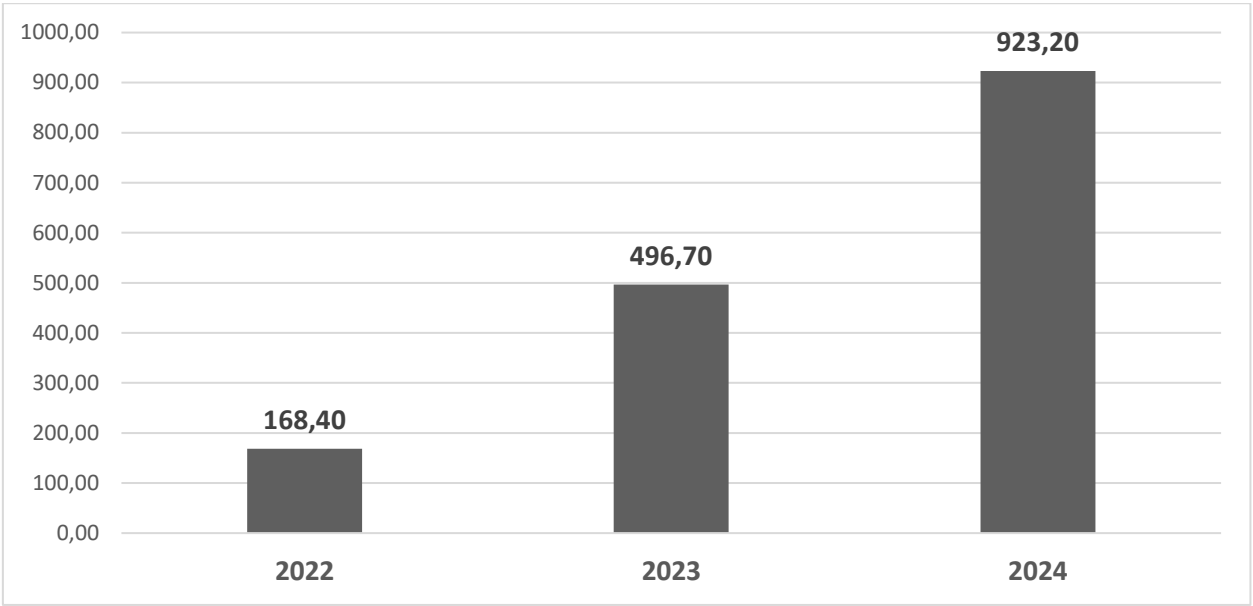

Рис. 2.9. Динаміка продуктивності праці персоналу ТОВ «Аксон груп»

за 2022-2024 роки, тис. грн./особу

Джерело: побудовано за даними фінансової звітності підприємства ТОВ «Аксон груп»

Одним із ключових факторів, який відіграє важливу роль в діяльності досліджуваного підприємства, є використання необоротних активів. Ступінь використання необоротних активів вимірюється показником фондovіддачі.

Показник фондovіддачі розраховується як відношення обсягу реалізації продукції до середньорічної вартості основних виробничих фондів підприємства. Розраховані показники показників фондovіддачі основних виробничих фондів ТОВ «Аксон груп» представлені на рис. 2.10.

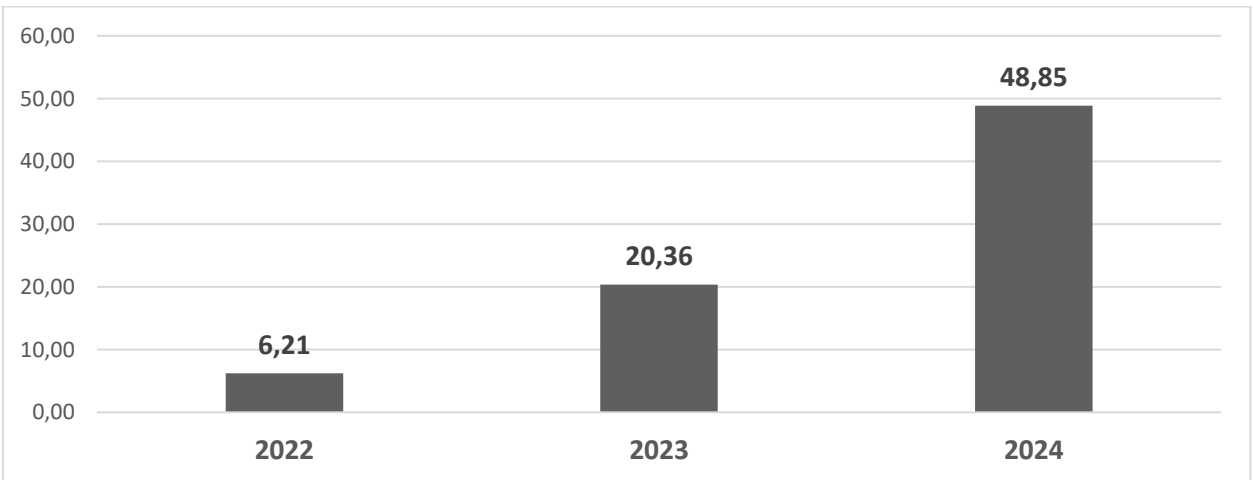

Рис. 2.10. Динаміка показника фондovіддачі основних засобів ТОВ «Аксон груп» за 2022-2024 роки

Значення показника фондівдачі свідчить про високий щорічний приріст. Зокрема у 2024 році фондівдача основних засобів досягла 48,85 грн./грн.; що в 8 разів вище, ніж у 2022 році. Таке зростання фондівдачі пояснюється значним збільшенням обсягів виробництва, що в кінцевому результаті позитивно впливає на інші фінансові показники підприємства. Таким чином, показники діяльності ТОВ «Аксон Груп» у 2024 році були кращими за два попередні роки.

Далі розглянемо показники прибутковості, які є найважливішими в оцінці ефективності фінансової діяльності ТОВ «Аксон груп». Ці показники виконують функцію міри прибутковості підприємства і оцінюються за допомогою різних показників як абсолютного, так і відносного характеру. Показники рентабельності, які використовує ТОВ «Аксон груп», включають рентабельність загальних активів, рентабельність власного капіталу, рентабельність інвестицій та рентабельність наданих послуг (табл.2.11).

Таблиця 2.11

Показники рентабельності ТОВ «Аксон груп» за 2022-2024 роки, %

Показник	Рік			Відхилення (+, -) 2024 р. від 2023 р.	Відхилення (+, -) 2024 р. від 2022 р.
	2022	2023	2024		
Рентабельність активів	53,65	3,52	18,13	14,62	-35,52
Рентабельність власного капіталу	69,06	8,72	35,50	26,78	-33,56
Рентабельність інвестицій	49,56	1,61	5,63	4,02	-43,93
Рентабельність наданих послуг	33,14	1,55	5,26	3,71	-27,87

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства ТОВ «Аксон груп»

Наочно динаміка показників рентабельності представлена на рисунку 2.11.

Проведений аналіз показників рентабельності дозволяє зробити такі висновки. ТОВ «Аксон Груп» продемонструвало позитивні показники рентабельності за аналізований період, що свідчить про успішну роботу підприємства.

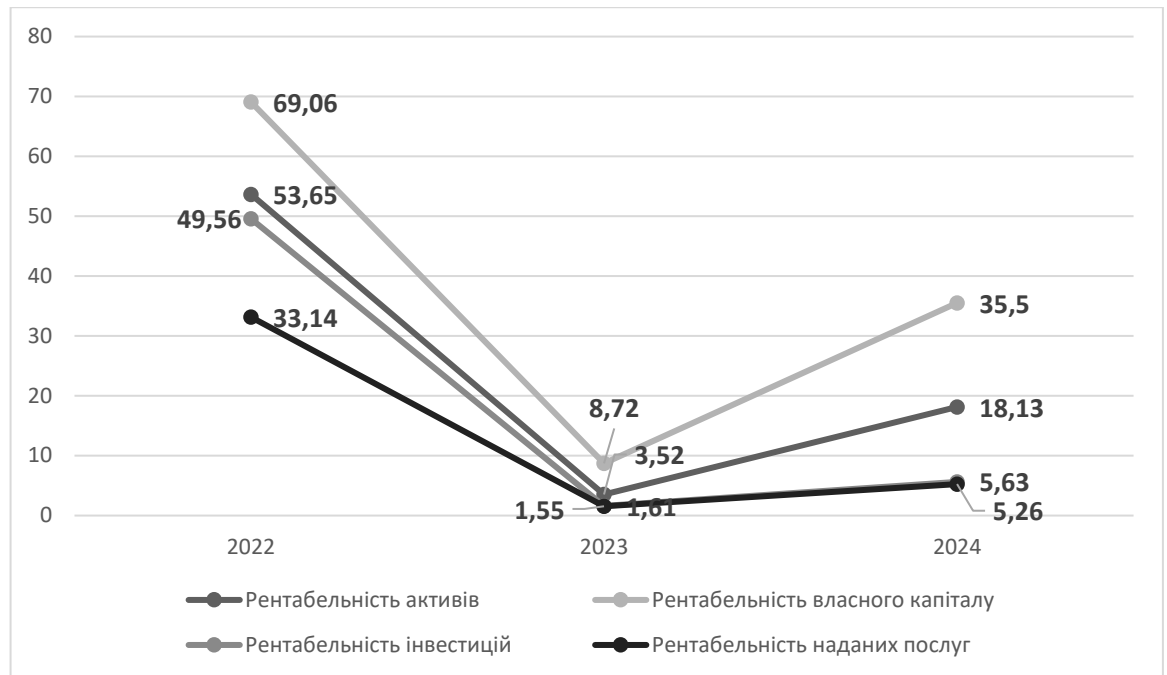

Рис. 2.11. Динаміка показників рентабельності ТОВ «Аксон груп»

за 2022-2024 роки, %

Джерело: побудовано за даними фінансової звітності підприємства ТОВ «Аксон груп»

Всі показники рентабельності мають найвищі значення у 2022 році. Різне зниження показників прибутковості у 2023 році пов'язано перш за все з різким зниженням прибутку майже в 7 разів. Зростання прибутку у 2024 році сприяло підвищенню показників рентабельності, однак ці показники не досягли рівня 2022 року.

Отже, можна зробити висновок, що в цілому ТОВ «Аксон груп» на кінець досліджуваного періоду є прибутковим, воно ефективно здійснює свою господарську діяльність. Однак негативною тенденцією є те, що на кінець аналізованого періоду показники прибутковості не досягли значень, які були на початок аналізованого періоду.

Додатково був також проведений регресійний аналіз. Із запропонованої регресійної моделі можна зробити висновок про майбутні стратегії зростання та розвитку ТОВ «Аксон Груп».

Використання сучасного економіко-математичного моделювання, поряд з економіко-статистичним аналізом, має вирішальне значення для

ефективного управління сучасним бізнесом. Деякі чинники, які впливають на діяльність кожної компанії, залишають результати, які можна оцінити за допомогою статистичних методів на основі розроблених і перевірених відповідних математичних моделей..

В таблиці 2.12 представлені вихідні дані для побудови регресійного моделі.

Таблиця 2.12

Вихідні дані для регресійної моделі

Рік:	Індекс інфляції, % (F_1)	Оборотні кошти, тис. грн. (F_2)	Чистий дохід, тис. грн. (Y)
2022	126,6	76,9	168,4
2023	105,1	194,6	496,7
2024	112,0	249,1	923,2

Джерело: складено за даними фінансової звітності підприємства ТОВ «Аксон груп»

За допомогою економіко-математичного моделювання та таблиць Excel встановимо формульну залежність між величиною чистого доходу та величиною індексу інфляції та оборотних коштів підприємства. Період спостереження охоплює 2022-2024 роки.

Оскільки на чистий дохід впливають два чинники – сума оборотних коштів та інфляція – необхідно скористаємося класичним рівнянням залежності від цих двох змінних.

$$Y = f(F_1; F_2)_t + \sigma_t \quad (2.1)$$

де Y – розмір чистого доходу;

F_1 - величина індексу інфляції;

F_2 - величина оборотних коштів підприємства.

Чистий дохід підприємства, який позначається як Y , визначається індексом інфляції (F_1) і сумою оборотних коштів (F_2). Формула 2.1 представляє двофакторну модель, яка розраховує зміну чистого доходу на основі змін оборотних коштів і індексу інфляції протягом певного періоду часу. Індекси «t» означають, що значення F_t і δt будуть відрізнятися в іншому періоді. Значення δt враховує випадкову похибку між фактичними значеннями та

обчисленими за моделлю значеннями в період t при використанні статистичних моделей.

Щоб вивести математичне рівняння для двофакторної статистичної моделі, проведемо аналіз даних за допомогою програмного забезпечення Excel і використаємо регресію як аналітичний інструмент. Результати цього аналізу показані в таблиці 2.13:

Таблиця 2.13

Вплив індексу інфляції та оборотних коштів на величину чистого доходу підприємства

Показники	Коефіцієнти
Y-перетин	-2336,48
Індекс інфляції (F_1)	16,2846
Оборотні кошти (F_2)	5,763968

Зв'язок між змінними можна візуально представити через двовимірну площину, яка створюється за допомогою статистичного інструменту, відомого як множинна регресія. Цю площину можна визначити наступним рівнянням:

$$Y = -2336,48 + 16,2846 \times (F_1)_t + 5,7639 \times (F_2)_t \quad (2.2)$$

Позитивний нахил (16,2846) у напрямку індексу інфляції вказує на те, наскільки чистий дохід чутливий до змін інфляції. Подібним чином позитивний нахил 5,7639 у напрямку оборотних коштів відображає чутливість індикатора чистого доходу до змін у сумі оборотних коштів.

Також на основі результатів дослідження було встановлено, що існує сильна кореляція ($R = 0,95105$) між двома факторами та отриманою ознакою. Крім того, коефіцієнт детермінації ($R^2 = 0,9155$) показує, що 91,55% варіації обсягу чистого доходу підприємства можна віднести до змін індексу інфляції та його оборотних коштів.

Також слід зазначити, що між методами оцінки ефективності фінансової діяльності та оцінкою банкрутства підприємства існує тісний взаємозв'язок. Багато моделей визначають ймовірність банкрутства. Проте не всі вони можуть бути застосовані. Наприклад, стає складно розрахувати показники для

прогнозування банкрутства ТОВ «Аксон Груп» за допомогою коефіцієнта Бівера, оскільки фінансова звітність цього підприємства не містить деяких необхідних показників.

Таким чином, в даному випадку для розрахунку ймовірності прогнозу банкрутства ТОВ «Аксон Груп» будемо використовувати коефіцієнт Таффлера (K_T):

$$K_T = 0,53 \cdot X_1 + 0,13 \cdot X_2 + 0,18 \cdot X_3 + 0,16 \cdot X_4, \quad (2.3)$$

де X_1 - відношення прибутку від реалізації до короткострокових зобов'язань;

X_2 - відношення оборотних активів до зобов'язань;

X_3 - відношення короткострокових зобов'язань до активів;

X_4 - відношення виручки від реалізації до активів.

Якщо $T_t > 0,3$ - непогані довгострокові перспективи, а при $T_t < 0,2$ – висока імовірність банкрутства.

Результати розрахунків зведемо до табл. 2.14.

Таблиця 2.14

Розрахунок показників для прогнозування банкрутства ТОВ «Аксон груп» в 2022-2024 роках за методикою Таффлера

Показник	Роки			Абсолютний приріст за три роки	Темп приросту за три роки, %
	2022	2023	2024		
Прибуток від реалізації, тис. грн.	102,5	411,5	917,7	815,2	795,32
Поточні зобов'язання, тис. грн.	23,2	130,7	131,1	107,9	465,09
Оборотні активи, тис. грн.	76,9	194,6	249,1	172,2	223,93
Зобов'язання, тис. грн.	23,2	130,7	131,1	107,9	465,09
Активи, тис. грн.	104	219	268	164	157,69
Виручка від реалізації, тис. грн.	168,4	496,7	923,2	754,8	448,22
X_1	4,42	3,15	7,00	2,58	58,44
X_2	3,31	1,49	1,90	-1,41	-42,68
X_3	0,22	0,60	0,49	0,27	119,29
X_4	1,62	2,27	3,44	1,83	112,74

Джерело: розраховано за даними фінансової звітності підприємства ТОВ «Аксон груп»

На основі даних табл. 2.14 розрахуємо коефіцієнт Таффлера:

$$2022 \text{ рік: } T_T = 0,53 * 4,42 + 0,13 * 3,31 + 0,18 * 0,22 + 0,16 * 1,62 = 3,07$$

$$2023 \text{ рік: } T_T = 0,53 * 3,15 + 0,13 * 1,49 + 0,18 * 0,60 + 0,16 * 2,27 = 2,33$$

$$2024 \text{ рік: } T_T = 0,53 * 7,00 + 0,13 * 1,90 + 0,28 * 0,49 + 0,16 * 3,44 = 4,65$$

Таким чином, можна зробити висновок, що за весь досліджуваний період значення показника T_t перевищує рекомендоване значення 0,3; отже, ймовірність банкрутства підприємства низька. Також з часом є чітка позитивна тенденція до збільшення цього показника.

В ході дослідження проаналізовано фінансовий стан та фінансові результати діяльності ТОВ «Аксон Груп». Збільшення валюти балансу наприкінці 2024 року було відзначено у вищенаведеному аналізі, що вказує на те, що діяльність ТОВ «Аксон Груп» розширилася протягом аналізованого періоду.

Також аналіз ліквідності балансу показав, що ТОВ «Аксон Груп» має достатні показники ліквідності.

Також було встановлено, що ТОВ «Аксон Груп» можна вважати фінансово платоспроможним, оскільки вона покладається не лише на зовнішні джерела фінансування, а й на власні ресурси.

У аналізованому періоді підприємство було прибутковим.

З наведеного вище аналізу показників фінансової стійкості зі звіту підприємства можна зробити висновок, що на даний момент ТОВ «Група Аксон» є фінансово стабільним, оскільки всі його показники мають достатні значення. Зрозуміло, що за останні три роки ефективність оборотного капіталу покращилася. У 2024 році в порівнянні з 2022 роком продуктивність праці буде більшою в основному через збільшення доходів від продажів. Разом з цим, ТОВ «Аксон Груп» також демонструє кращу рентабельність активів. Показники рентабельності ТОВ «Аксон Груп» були позитивними протягом усього досліджуваного періоду, тобто вся господарська діяльність компанії є прибутковою.

РОЗДІЛ 3 НАПРЯМИ УДОСКОНАЛЕННЯ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ МАЛОГО ПІДПРИЄМСТВА ТОВ «АКСОН ГРУП»

3.1. Напрями оптимізації джерел формування фінансових ресурсів малих підприємств

У процесі становлення ринкових відносин в Україні підприємства малого бізнесу відчували дефіцит фінансових ресурсів. Така ситуація існувала досить тривалий період через декілька факторів: по-перше, втрати власних коштів через збитковість діяльності; по-друге, недосконалість податкової системи; по-третє, зростання темпів інфляції; по-четверте, висока вартість ресурсів. Усе це спричинило, здавалося б, недостатній обсяг фінансових ресурсів, доступних малому підприємству для виробничої діяльності, і, як наслідок, призвело до утворення заборгованості перед працівниками, державою та іншими підприємствами.

Фінансові ресурси, їх джерела та структура значною мірою впливають на здійснення виробничої діяльності підприємства. Достатній обсяг фінансових ресурсів забезпечує продовження виробничої діяльності малого підприємства, оптимальна структура розподілу підвищує конкурентоспроможність продукції та ефективну діяльність, а стабільні джерела функціонування зміцнюють його платоспроможність.

Існуючі джерела формування фінансових ресурсів дуже нестабільні. Очевидно, що виробнича діяльність не може бути належним чином забезпечена через недостатній власний капітал малих підприємств. Розподіл власного капіталу не відповідає оптимальному розміру; отже або збільшуються матеріальні запаси, або їх дефіцит.

Фінансування малих підприємств здійснюється шляхом фінансового планування, яке дозволяє з'ясувати обсяги і джерела коштів, обсяг продажів, фінансовий стан фірми [32].

Оптимальна структура фінансових ресурсів малого підприємства є складною і важливою частиною формування капіталу фірми [34].

Фірма повинна побудувати схему джерел фінансування на основі цілей і критеріїв оптимізації. Таких цілей може бути багато. Обсяг цих цілей визначатиметься обсягом фінансових ресурсів, які використовує фірма. Такими цілями можуть бути збільшення доходу власників фірми від їх інвестицій, забезпечення контролю над фірмою тощо.

Виходячи з цих цілей, керівництво малого підприємства зацікавлене в залученні якомога більшої суми коштів. Залучаючи такі кошти, мале підприємство може максимально розвиватися, а також підтримувати певний рівень прибутковості.

Для подальшого зростання своєї діяльності малому підприємству необхідно збільшити власний капітал. Його зростання призведе до зменшення кількості зовнішнього фінансування, що підвищить його кредитоспроможність і фінансову незалежність.

Щоб малі підприємства не стикалися з негативними явищами через недостатнє фінансування, що, у свою чергу, змушувало фінансових менеджерів формувати політику щодо джерел формування фінансових ресурсів, малому підприємству необхідно мати певні альтернативні джерела фінансування.

З підготовкою альтернативних джерел збільшаться адекватні фінансові ресурси разом із підвищенням стабільності та платоспроможності малих підприємств.

Оптимізація фінансових ресурсів малого підприємства є одним із важливих завдань фінансового менеджменту. Ефективність формування фінансових ресурсів впливає на ефективність управління малим підприємством. Рівень менеджменту на українських підприємствах низький. Це проявляється у відсутності цілісного підходу до питань управління фінансами підприємства, неврегульованості системи взаємовідносин працівників і керівників, недостатньому досвіді управління фінансами.

Фінансові менеджери не мають навичок практичного застосування фінансового аналізу, на основі якого приймаються управлінські рішення.

Проблему недостатньо кваліфікованих менеджерів можна вирішити шляхом проведення бізнес-тренінгів, запровадження системи фінансового контролінгу та впровадження ефективних інформаційних систем. Найбільшу фінансову стійкість мають такі підприємства, які використовують у своїй діяльності лише власний капітал. При цьому збільшення прибутку від інвестованого власного капіталу не відбувається. А ті підприємства, які використовують позикові кошти, мають вищий фінансовий потенціал і можливість підвищити рентабельність власних фінансових ресурсів, але не мають такої високої фінансової стійкості.

Щоб збільшити свою діяльність у майбутньому, мале підприємство повинне збільшити розмір власного капіталу. Це може бути зроблено шляхом накопичення нерозподіленого прибутку фірми або шляхом залучення коштів від власників фірми [31].

Значну питому вагу у формуванні фінансових ресурсів фірми відіграє вибір джерел фінансових ресурсів фірми, однак на практиці мале підприємство не може використовувати всі джерела формування. Це головним чином через відсутність значної підтримки в Україні з боку уряду, малого та середнього бізнесу; неможливість отримати державні субсидії; невиконання банківськими кредитами.

Важливим джерелом формування та підтримання власних фінансових коштів на необхідному рівні є амортизаційні відрахування та повне оновлення основних фондів малого підприємства.

Вибираючи найкращий спосіб фінансування, потрібно вибрати правильні джерела, суму грошових потоків, час отримання грошей та умови погашення, усе це має забезпечити повну підтримку малого бізнесу та ефективне використання капіталу для виконання наданих обіцянок. Дивлячись на ціну запозичення грошей, є недоліки, які не дозволяють нам зробити найкращий вибір. Найпоширенішими з них є:

- розглядається переважно плата за користування позиковими коштами без урахування додаткових витрат, не враховуючи, що їх розмір може бути значним;

- не враховується час, який при довгостроковому фінансуванні може вплинути на вартість позикових коштів, розмір платежів за їх використання та погашення боргу;

- критерій оптимізації не завжди виправданий;

- вибрані моделі ігнорують основні обмеження, пов'язані з утриманням малого підприємства у фінансовій стабільності та платоспроможності.

Ці недоліки можуть вплинути не лише на довгострокове фінансування, а й на короткострокове. При виборі варіанта фінансового забезпечення в довгостроковій перспективі враховується ступінь їх значущості та впливу на економічну доцільність варіанта фінансування.

Практично доведено, що застосування окремих методів визначення структури ресурсів підприємства може дати контрастні результати. Отже, для більш конкретної оцінки витрат на фінансування та усунення недоліків необхідно враховувати вартість фінансових ресурсів, тобто суму, сплачену за користування певною кількістю залучених фінансових ресурсів протягом періоду їх використання.

Таким чином, це передбачає оптимізацію не лише структури фінансових ресурсів, а й позикового капіталу, враховуючи, очевидно, усі вищезгадані критерії. Однак тут можна розглядати критерій мінімізації у вигляді коефіцієнта автономії і це дає можливість застосовувати цей метод для підприємств на початковій стадії розвитку. Це також стосується створення нового підприємства, зміни розміру існуючого підприємства або реінвестування прибутку у підприємство. Для забезпечення фінансової стабільності необоротні та оборотні активи будуть фінансуватися за рахунок власного капіталу та довгострокового кредиту відповідно. Інша половина змінної частини оборотних активів фінансуватиметься за рахунок короткострокового кредиту плюс комерційний кредит і кредиторська

заборгованість. Це дозволить створити більш обґрунтовану та ефективну діяльність, яка забезпечить малому підприємству підвищення рентабельності власного капіталу, зниження середньозваженої вартості капіталу, підвищення фінансової спроможності та мінімізацію фінансових ризиків.

Джерела формування фінансових ресурсів мають різну структуру і свою питому вагу. Деякі фінансові ресурси, які використовуються у фінансовій діяльності малого підприємства, спричиняють витрати на нарахування відсотків, дивідендів за акціями та облігаціями та призводять до певних проблем щодо ліквідності балансу [37].

Малі підприємства потребують відповідних коштів для своєї діяльності, і залежно від оборотності активів і пасивів кошти, необхідні підприємству для здійснення своєї діяльності, повинні бути достатніми. Найкраще, якщо організація фінансується переважно за рахунок довгострокових зобов'язань, а еквівалентні кошти надходять із довгострокових джерел.

Іншим видом фонду є фінансування із заощаджених прибутків бізнесу. Якщо у бізнесу достатньо власних грошей, то за ці кошти можна здійснювати його подальше зростання. Великий рівень цього фінансування добре впливає на стан бізнесу.

Ключовою проблемою формування фінансових ресурсів є низька інвестиційна привабливість українських підприємств, застосування застарілих технологій, висока зношеність основних фондів, низький попит на продукцію — одним словом, підприємства не дуже конкурентоспроможні. Проблема низької конкурентоспроможності пов'язана з недостатнім обсягом джерел фінансування для оновлення виробничого обладнання.

Ще однією важливою проблемою є відсутність коштів для підтримки діяльності підприємства. Як наслідок, фірмі доводиться використовувати основні фонди для задоволення потреб у оборотному капіталі, отже покращуючи короткострокову платоспроможність за рахунок довгострокової фінансової стабільності.

Підприємства не можуть спочатку залучати кошти, а потім конвертувати їх у фінансові ресурси. Передбачається, що кошти якимось чином надходитимуть на підприємство, тому що кожна залучена грошова одиниця є продуктом або зобов'язанням підприємства. Крім того, кожна грошова одиниця, яку залучає підприємство, вже має своє планове застосування. У сучасних умовах підприємства не можуть довго зберігати залучені кошти на своїх рахунках, оскільки чим швидше кошти надходять в обіг, тим більший майбутній прибуток можна отримати, і тому підприємства хочуть, щоб кошти рухалися якомога швидше. Чим довше ці кошти залишаються на рахунку підприємства, тим більша ймовірність того, що підприємство зазнає непередбачених збитків.

Податкова система є одним із головних факторів, які впливають на формування фінансових ресурсів сьогодні. Податкова система працює тоді, коли між складовими податкового механізму існує взаємна координація. Водночас одним із напрямів вирішення проблеми формування ресурсів підприємства в сучасних умовах є розробка та побудова принципів системи податкових ставок. Але, на жаль, в Україні податкове законодавство є недосконалим і не розробленим, щоб чітко визначити, як податкова система впливає на оптимальну структуру джерел формування фінансових ресурсів.

У процесі формування ресурсів підприємства важливу роль відіграє ринок цінних паперів, який має забезпечити економіку необхідними фінансовими ресурсами. Це дає підстави для того, щоб була розвинена інфраструктура ринку цінних паперів.

Ринок цінних паперів має бути сучасним не тільки в тому, щоб вирішувати завдання створення додаткових фінансових ресурсів, але й у тому, щоб компенсувати значну частину інфляційного тиску на економіку. Кошти мають надходити в інвестиції, а не в поточне споживання чи розміщення в іноземних активах. Це означає, що ефективна інфраструктура може дозволити спрямувати більшу частину вільних коштів на фондовий ринок, який потім

матиме достатні ресурси та ліквідність для збільшення бізнесу емітентів цінних паперів [24].

Українським малим підприємствам рекомендується використовувати таке джерело формування фінансових ресурсів, як лізинг. В Україні це використовується не дуже часто, але він пропонує великі потенційні можливості.

В сучасних умовах для підприємства було б нерозумно обирати лише одне джерело формування фінансових ресурсів. Саме це призводить до негативних наслідків. Доцільно також використовувати податкове та фінансове планування, а також методи формування фінансових ресурсів, які сприятимуть виконанню функцій фінансових ресурсів та розкривають їх сутність.

Таким чином інтереси держави та підприємств будуть співпадати, оскільки досягнення та зміцнення їх фінансової незалежності завжди було і залишатиметься першочерговим завданням держави та підприємств в Україні. Ефективне вирішення податкових проблем впливає на економічне зростання підприємства та суспільне виробництво в цілому, особливо при формуванні стратегії його розвитку [16].

Отже можна сформулювати основні проблеми та шляхи їх вирішення щодо процесу формування фінансових ресурсів малого підприємства.

Основними проблемами, які впливають на процес формування джерел фінансових ресурсів, є:

- а) низький рівень інвестиційної привабливості підприємства;
- б) низький рівень фінансової прозорості для інвесторів і кредиторів;
- в) низький рівень підготовки менеджерів;
- г) відсутність цілісної системи управління фінансами на підприємстві.

Основні шляхи вдосконалення оптимізації джерел формування фінансових ресурсів:

- 1) підвищення кваліфікації фінансових менеджерів;

- 2) створення абсолютно нових способів організації роботи у сфері фінансування бізнесу;
- 3) надання інформаційної допомоги, якої потребує бізнес;
- 4) вибір різних джерел фінансових ресурсів з урахуванням їх вартості;
- 5) забезпечення необхідного обсягу коштів для потреб підприємства;
- 6) покращення співвідношення власного та позикового капіталу;
- 7) забезпечення контролю за структурою фінансових ресурсів.

Це дозволить малому підприємству оптимізувати структуру фінансових ресурсів, зміцнити свою фінансову надійність і утримати своє місце на ринку протягом короткого проміжку часу.

3.2. Напрями підвищення ефективності використання фінансових ресурсів ТОВ «Аксон груп»

Щоб збільшити обсяг виробництва та зробити свою продукцію більш конкурентоспроможною, грамотно використовувати обмежені фінансові ресурси, дуже важливо проводити аналіз своєї фінансової діяльності. Уміння правильно оцінювати фінансово-економічний стан підприємства, незалежно від того, хто ним володіє чи до якої сфери діяльності воно відноситься, є ключовим фактором для досягнення найкращих результатів, збереження фінансової стабільності та створення гарного іміджу компанії. Необхідно відсортувати резерви ефективності та уважно розглянути їх важливість для фірми, щоб правильно вирішити питання управління ефективністю.

Основною метою діяльності підприємства є отримання максимального фінансового результату від кожної одиниці трудових, матеріальних, фінансових та інших ресурсів. Отже, мірою ефективності виробництва на макроекономічному рівні є зростання продуктивності суспільної праці. Виробничий процес на будь-якому підприємстві послідовно керується взаємодією трьох основних факторів: персоналу, праці та предметів праці. Працівники використовують наявні ресурси для виробництва, щоб

створювати суспільно корисні товари чи послуги в широких сферах – від виробництва до повсякденного життя. З одного боку, це включає витрати трудових і матеріальних ресурсів, а з іншого – це результати продуктивної діяльності, засновані на величині виробничих установок, людському капіталі та рівнях його експлуатації.

Для стимулювання розвитку підприємства життєво важливо покращити робочі процеси та розширити сферу угод. Ставлячи на перше місце задоволення потреб клієнтів та враховуючи також фінансові фактори, ТОВ «Аксон Груп» може досягти значного зростання ефективності. Це зміцнить фінансову основу підприємства та підвищить його конкурентоспроможність на ринку.

Розробка стратегії покращення фінансово-економічного стану малого підприємства обґрунтовується за результатами оцінки його фінансово-господарської діяльності. Практичні заходи включають пропозиції щодо підвищення ліквідності, платоспроможності та фінансової незалежності, а також оптимізацію використання основних і оборотних засобів. Основними заходами є збільшення статутного капіталу та зміцнення оборотних активів за рахунок збільшення фінансових результатів. [7].

Таблиця 3.1

Заходи щодо підвищення фінансової стійкості підприємства ТОВ «Аксон Груп»

Склад заходів	Внутрішній ефект, одержуваний підприємством
Створення резервів з чистого і валового прибутку	Збільшення вартості майна частки власного капіталу, зростання величини джерел власних оборотних коштів
Посилення роботи по стягненню дебіторської заборгованості	Підвищення частки грошових коштів, прискорення оборотності оборотних коштів, зростання забезпеченості власними оборотними засобами
Зниження витрат виробництва	Зниження величини запасів і витрат, підвищення рентабельності продажів
Прискорення оборотності дебіторської заборгованості	Ритмічність надходження коштів від дебіторів, великий «запас міцності» за показниками платоспроможності

Джерело: складено автором

Інші способи поліпшити фінансові та економічні результати діяльності підприємства ТОВ «Аксон Груп» включають здачу в оренду невикористаних основних фондів — це може принести більший дохід і прибуток. Продаж деяких непотрібних або неефективно використовуваних основних фондів може допомогти знизити витрати на податок на майно. Це один спосіб — довгострокові кредити — це допомагає збільшити об'єми діяльності, а значить і виручку від реалізації. Слід зазначити, що довгострокові кредити, як правило, є цільовими; отже, будь-яке підвищення ліквідності та платоспроможності, що виникає внаслідок цього підходу, може бути здебільшого формальним.

Також важливо не тільки оцінити фінансовий стан підприємства, але й спрогнозувати його фінансову стійкість і розробити стратегію покращення його фінансового стану. Ці зусилля передусім передбачають мінімізацію непогашеної заборгованості та зобов'язань, впровадження ефективних систем бухгалтерського обліку та фінансового планування, розподіл прибутку та переоцінку джерел фінансування основної діяльності підприємства.

Застосовані стратегії роботи з боржниками можуть бути дуже ефективними для покращення загального фінансового стану підприємства. Це стосується саме дебіторської заборгованості, оскільки її можна використовувати багатьма різними способами, такими як продаж, передача або обмін на майно, продукцію чи надані послуги чи виконану роботу.

У такій ситуації систему управління дебіторською заборгованістю слід модернізувати відповідно до наступних заходів, які запропоновані науковцями з питань фінансового менеджменту. Це, зокрема, недопущення до об'єднання підприємств підвищеного ризику, регулярна оцінка та коригування максимальної суми кредиту, встановлення принципів розрахунків з контрагентами, оцінка фінансової спроможності підприємства надавати комерційні кредити, прийняття рішення про розподіл оборотних активів на дебіторську заборгованість за товарними кредитами та авансами, запровадження системи накладення штрафів на контрагентів за несвоєчасне виконання зобов'язань. Проведення кредитної політики, згідно з якою

передбачені комерційні позики та процедури стягнення, є одним із способів, завдяки якому підприємство може покращити свій фінансовий стан із управління дебіторською заборгованістю. Крім того, у кредитних правилах є розділи щодо обробки кредитів, які охоплюють весь процес від укладання угоди про товари чи послуги до судових позовів, якщо угода не виконана [13].

Фінансовий контролінг був широко визнаний як метод підвищення ефективності малого підприємства. Це дозволяє не тільки контролювати фінансово-економічні процеси в компанії, але й полегшує управління ними. Потенційне підвищення прибутковості можна оцінити за рахунок зниження витрат, добре організованого виробництва та ефективного маркетингу чи надання послуг. Інший важливий аспект – це оптимізація оборотного капіталу, тобто прискорення його оборотності та зниження собівартості виробництва чи обслуговування без втрати якості. Економічні стратегії впроваджуються разом із фінансовими, щоб опосередковано впливати на фінансовий стан підприємства.

Поліпшити фінансовий стан підприємства можна шляхом поліпшення господарської та загальногосподарської діяльності. Найбільш вирішальними факторами в цьому відношенні є підвищення якості пропозицій для клієнтів і прибутків від продажів.

У ринковій економіці посилюється конкуренція з компаніями, яким вдається вдало організувати свої фінансові ресурси. Тому для ТОВ «Аксон Груп» вкрай важливо підтримувати стабільну здатність виконувати свої фінансові зобов'язання перед усіма зацікавленими сторонами — бізнес-партнерами, державою, власниками та працівниками. Як господарська організація ТОВ «Аксон Груп» буде нести фактичну господарську відповідальність за ефективність ринку та своєчасне виконання фінансових зобов'язань. Набуття фінансової стійкості визначається суворим дотриманням принципів комерційного розрахунку; порівняння витрат і результатів максимізації прибутку з мінімізацією витрат. Це дає впевнення, що таке застосування призведе до ефективних фінансових результатів ТОВ «Аксон

Груп».

Ефективність фінансових результатів ТОВ «Аксон Груп» залежить від кількох факторів; рентабельність, раціональне розміщення основних і оборотних коштів, наявність внутрішніх фінансових ресурсів, платоспроможність і ліквідність. Таким чином, загальна оцінка всіх сфер, що стосуються фінансової діяльності підприємства, допоможе визначити можливі сфери, де існують недоліки, а отже, визначити невикористані резерви, які можуть збільшити його фінансову ефективність.

ТОВ «Аксон Груп» має можливість збільшити активи, підвищити платоспроможність та підвищити прибутковість шляхом своєчасного впровадження заходів, спрямованих на активізацію фінансової діяльності. Щоб запобігти виникненню кризових явищ на підприємстві, управлінський персонал повинен постійно отримувати актуальну інформацію про фінансову стійкість підприємства та його здатність до майбутнього зростання. Такі важливі фінансові та аналітичні дані повинні бути отримані з оцінки фінансового стану компанії.

Щоб підвищити фінансові результати ТОВ «Аксон Груп» і максимально використати його прибуток, було визначено основні напрями його можливого зростання (табл. 3.2). Можна запропонувати використати ці кроки для підвищення розміру прибутку та успіху бізнесу.

Існує кілька способів покращення фінансово-економічних показників ТОВ «Аксон Груп».

По-перше, завдяки застосуванню сучасних технологій можна оптимізувати робочі процеси, зменшити витрати, заощадити час і, зрештою, збільшити прибуток.

По-друге, шляхом модернізації та оновлення матеріально-технічної бази підприємства можна підвищити досягнутий рівень ефективності.

По-третє, скорегувавши свою маркетингову стратегію для включення ефективної реклами, вона зможе збільшити продажі та дохід. Також важливо уникати таких непотрібних витрат, як штрафи та пені.

Таблиця 3.2

Резерви збільшення прибутку і рентабельності ТОВ «Аксон Груп»

Резерви підвищення прибутку	Резерви підвищення рентабельності
1. Нарощення обсягів господарської діяльності	1. Зниження собівартості
2. Поліпшення якості послуг	2. Підвищення продуктивності праці
3. Продаж зайвого устаткування та іншого майна або здача його в оренду	3. Скорочення невиробничих витрат
4. Зниження собівартості за рахунок більш раціонального використання матеріальних ресурсів, виробничих потужностей, робочої сили і робочого часу	4. Впровадження заходів із підвищення продуктивності праці своїх працівників, скорочення адміністративно-управлінського персоналу
5. Диверсифікація напрямів господарської діяльності	5. Зменшення поточних витрат або застосування сучасних методів управління витратами, однією з яких є фінансовий контролінг
6. Постійне проведення наукових досліджень аналізу ринку, поведінки споживачів і конкурентів	6. Збільшення обсягів продажу за рахунок проведення рекламної кампанії
7. Грамотна побудова договірних відносин із постачальниками, посередниками, покупцями та ін.	7. Покращення системи маркетингу на підприємстві

Джерело: складено автором

Іншими важливими кроками покращення використання фінансових ресурсів та збільшення прибутку і рентабельності є:

- впровадження ефективної політики управління;
- проведення фінансового планування;
- аналіз внутрішніх можливостей для зростання прибутку;
- підвищення прибутковості за рахунок збільшення продажів та покращення якості послуг.

Зрештою, довгостроковий успіх підприємства залежатиме від розробки та реалізації відповідної стратегії та тактики, а також інформації, необхідної для прийняття рішень. Це можна зробити, акцентуючи увагу на тому, як збільшити надходження грошових коштів і зменшити їх відтік, що значно покращить фінансово-економічні показники ТОВ «Аксон Груп». Ці рекомендації проілюстрована на рис. 3.1.

Рис. 3.1. Напрями покращення використання фінансових ресурсів ТОВ «Аксон Груп» за рахунок оптимізації грошових потоків

Джерело: побудовано автором

Основним джерелом зростання доходів є формування первинного фінансування для підвищення фінансової ефективності ТОВ «Аксон Груп». Загальний отриманий дохід зазвичай залежить від кількості проданих товарів і послуг і відповідних цін. Щоб збільшити продажі, ТОВ «Аксон Груп» також має максимізувати продажі. Існує кілька способів мотивації продажів. Насамперед, надання знижок клієнтам може принести бажаний результат.

Щоб покращити фінансове становище ТОВ «Аксон Груп», необхідно добиватися зниження вартості послуг та поточних витрат. У ТОВ «Аксон Груп» на ціну впливає багато речей, наприклад обсяг наданих послуг, технологічне зростання бізнесу, налаштування торгівлі та умов праці, а також продаж товарів і послуг. Отже, найкращий спосіб скоротити витрати – це зберегти всі ресурси, що використовуються у технологічному процесі.

Підвищити ефективність фінансової діяльності ТОВ «Аксон Груп»

можна також шляхом оптимізації дебіторської заборгованості. Дослідження, наведене у другому розділі, виявило, що дебіторська заборгованість у 2024 році збільшилась у порівнянні з 2022 роком майже на 107%; тому оптимізація дебіторської заборгованості для цієї компанії стає критичною, а також вибір правильного терміну оплати та методів розрахунків зі своїми споживачами, будь то авансові або відстрочені платежі. Таким чином, незважаючи на великі суми дебіторської заборгованості, може здатися доцільним дозволити більшій кількості споживачів платити пізніше, оскільки це стимулює продажі, що зрештою призводить до прибутку; більше того, коли є конкуренція, отже, більший обсяг продажів у кредит може означати більший прибуток, але також тягне за собою додаткові витрати.

На даний час проблеми ефективного управління дебіторською заборгованістю не вирішуються ТОВ «Аксон Груп», що завдає економічної шкоди підприємству. А саме, це включає втрату купівельної спроможності грошей через інфляцію, збільшення втрат від упущеної можливості та процентні виплати банку за кредитом через недостатній оборотний капітал. ТОВ «Аксон Груп» ще не перейняло загальноприйнятої практики управління дебіторською заборгованістю. Управління дебіторською заборгованістю компанії зводиться лише до проблеми бухгалтерського обліку, що призводить до виснаження фінансових ресурсів і зниження ефективності.

Саме тому важливим аспектом процесу управління дебіторською заборгованістю ТОВ «Аксон Груп» є активізація роботи зі стягнення заборгованості. Зменшивши розмір дебіторської заборгованості, ТОВ «Аксон Груп» може збільшити грошовий аспект свого оборотного капіталу та прискорити його оборотність. На рис. 3.2 наведено низку заходів, спрямованих на посилення стягнення дебіторської заборгованості.

Рис. 3.2. Заходи щодо управління дебіторською заборгованістю ТОВ

«Аксон Груп»

Джерело: побудовано автором

Таким чином, фінансовому керівництву ТОВ «Аксон Груп» необхідно вжити ряд заходів для підвищення ефективності управління дебіторською заборгованістю підприємства:

- 1) підприємство повинне визначити, наскільки великі ризики того, що клієнти не сплатять свої рахунки;
- 2) підприємство повинне спробувати розширити свою клієнтську базу, щоб втрати від безнадійних боргів були меншими пропорційно до загального бізнесу;
- 3) необхідно запровадити відповідну систему обліку фактичного отримання грошей на рахунки підприємства;
- 4) необхідно запровадити систему перевірки кредитоспроможності та надійності можливих покупців.
- 5) для кожного клієнта необхідно з'ясувати необхідність і правильність використання кредитної політики та скласти її правила та умови;
- 6) необхідно проводити аналіз стану дебіторської заборгованості у динаміці;

7) створення системи вчасного виявлення безнадійних боргів і активне подання претензій;

8) створення системи, яка буде стежити за умовами оплати та визначати покупців, які їх не дотримуються. З такими покупцями необхідно припинити роботу;

9) ключовим моментом є швидке виявлення видів дебіторської заборгованості, які не відповідають правилам компанії.

Важливим моментом щодо покращення фінансових результатів ТОВ «Аксон Груп» є також мобілізація внутрішніх фінансових ресурсів.

Мобілізація внутрішніх фінансових ресурсів здійснюється за такими основними етапами:

- 1) реструктуризація активів підприємства;
- 2) виконання комплексу заходів, які передбачають зміну структури та складу активів балансу;
- 3) монетизація наявних у підприємства матеріальних і фінансових активів.

Реструктуризація активів може бути досягнута за допомогою таких заходів:

- 1) мобілізація прихованих резервів;
- 2) використання лізингу, а саме його зворотного виду;
- 3) невикористовувані основні засоби, які можуть бути передані в оренду;
- 4) оптимізація розміщення оборотних активів;
- 5) продаж активів, які є збитковими.

Надзвичайно важливо, щоб підприємство зосередилось на прогнозуванні та моніторингу своєї фінансової діяльності. Постійно оцінюючи фінансовий стан і виявляючи будь-які зміни, що відбуваються в ньому, підприємство може здійснювати випереджальне управління своїми фінансами і таким чином формувати свої економічні та фінансові результати.

Наведені вище пропозиції щодо стратегії покращення фінансових показників ТОВ «Аксон Груп», на нашу думку, мають передбачати такі

ключові компоненти, як регулярний моніторинг як внутрішніх, так і зовнішніх умов, що впливають на підприємство, розробка способів пом'якшення зовнішньої вразливості, створення планів дій щодо проблем, які можуть виникнути в майбутньому, вжиття заходів для вирішення потенційних проблем, впровадження ефективних стратегій для вирішення кризових ситуацій, прийняття сміливих і нетрадиційних рішень, коли ситуація не є нормальною, узгодження та спрямування зусиль кожного, а також забезпечення належного контролю за реалізацією та результатами таких заходів.

Отже, дотримуючись всіх наведених рекомендацій щодо оптимізації формування та ефективного використання фінансових ресурсів підприємство ТОВ «Аксон Груп» зможе зберегти свою фінансову стійкість, платоспроможність, конкурентоспроможність та стабільний рівень розвитку.

ВИСНОВКИ

За результатами виконання кваліфікаційної роботи можна зробити наступні висновки.

1. Малий бізнес відіграє важливу роль в економіці країни, сприяючи зростанню робочих місць, інноваціям, посиленню конкуренції та підтримці регіонального економічного розвитку. Малі підприємства створюють нові робочі місця, сприяють зниженню безробіття та забезпечують доходами значну частину населення. Оскільки малі компанії гнучкі та здатні швидко адаптуватися до ринкових змін, вони можуть впроваджувати інновації швидше, ніж великі компанії, тим самим підвищуючи конкурентоспроможність національної економіки. Крім того, малий бізнес сприяє здоровій конкуренції, оскільки велика кількість учасників ринку стимулює підприємців покращувати якість своєї продукції та послуг. Це також допоможе регіональному розвитку, особливо там, де великі компанії менш сконцентровані, забезпечуючи більш збалансоване зростання національної економіки.

2. Фінансові ресурси підприємства складаються з наявних у господарюючого суб'єкта грошових доходів і надходжень, призначених для виконання фінансових зобов'язань, покриття витрат, пов'язаних з розширенням відтворенням, економічного стимулювання працівників. Забезпечення власного фінансування може виявитися складною справою, особливо на початкових етапах розвитку бізнесу; однак він відіграє вирішальну роль у досягненні фінансової стабільності та ефективної роботи малого бізнесу. Одним із важливих шляхів фінансування малих підприємств є кредитні ресурси, які можуть включати позики від банків, фінансових установ або приватних кредиторів. Отримуючи позики, малі підприємства можуть задовольнити короткострокові фінансові потреби, такі як купівля запасів, оплата праці працівників або вирішення різноманітних фінансових перешкод. Отже, фінансові ресурси мають вирішальне значення для підтримки

стабільності та сприяння зростанню підприємства, що робить їх створення та ефективне використання життєво важливими компонентами ефективного управління фінансами та розвитку малого бізнесу.

3. Фінансові ресурси можуть використовуватися малими підприємствами для різних цілей і напрямків. Ключовим напрямком використання цих фінансових ресурсів є розширення бізнесу. Залучаючи фінансові ресурси, підприємство може розширити спектр своїх продуктів або послуг, що потенційно призведе до збільшення продажів і підвищення конкурентоспроможності. Інвестиції в новітні технології дозволяють підприємству підтримувати свою конкурентну перевагу, підвищувати ефективність виробництва та підвищувати якість своїх продуктів або послуг. Виділяючи кошти на придбання нового обладнання та модернізацію технічних ресурсів, підприємство може підтримувати високий рівень продуктивності, підвищувати якість продукції чи послуг, скорочувати терміни виконання завдань. Крім того, фінансові ресурси можуть бути спрямовані на підвищення якості обслуговування клієнтів, що відіграє життєво важливу роль у підвищенні задоволеності клієнтів і зміцненні репутації компанії. Загалом, стратегічне розміщення фінансових ресурсів для просування бізнесу робить підприємство сильним на ринку, залучає нових клієнтів і забезпечує постійне зростання прибутку.

4. Аналіз формування та використання фінансових ресурсів виконано на прикладі малого підприємства ТОВ «Аксон Груп». ТОВ «Аксон Груп» має окреме майно, індивідуальну фінансову звітність та окремі банківські рахунки, а також печатку з назвою та ідентифікаційним кодом. До складу активів ТОВ «Аксон Груп» входять основні засоби, оборотні кошти та матеріальні цінності, що обліковуються на балансі компанії. Підприємство має право продавати, передавати, обмінювати або здавати в оренду виробничі ресурси та інші матеріальні активи як фізичним, так і юридичним особам без будь-яких фінансових наслідків. Аналіз показав, що майно ТОВ «Аксон Груп» збільшилося на 164 тис. грн (+157,69%) у 2024 році порівняно з 2022 роком.

За підсумками розглянутого аналізованого періоду зроблено висновки, що більшість наявних ресурсів переважно складається з іншої дебіторської заборгованості. Це свідчить про значне зниження безпосередньої фінансової платоспроможності компанії. На протязі аналізованого періоду підприємство отримувало прибуток. З 2022 по 2023 роки спостерігався значне зменшення чистого прибутку, це було пов'язано з значними операційними витратами. У 2024 році підприємство майже в 5 разів збільшило виручку від продаж, і це дозволило йому отримати прибуток у розмірі 48,6 тис. грн.

5. Далі аналіз зосередився на фінансовому стані ТОВ «Аксон груп» і виявив збільшення обсягів його діяльності в аналізованому періоді. Оцінка ліквідності балансу компанії показує, що вона ліквідна. Проте один із чотирьох критеріїв ліквідності балансу, який сьогодні мало дотримується бізнесом, залишається невиконаним. Усі коефіцієнти ділової активності збільшилися за період, що означає прискорення обороту оборотних активів на підприємстві, що є досить доброю ситуацією. Показники фінансової стійкості за аналізований період демонструють негативну тенденцію зниження. І відповідно коефіцієнт заборгованості зростає. Отже, для підприємства стає вкрай необхідною розробка низки антикризових заходів, які б сприяли зміцненню його фінансової стійкості.

6. Аналіз ефективності формування та використання фінансових ресурсів дозволяє зробити наступні висновки. Ефективність використання оборотних коштів зросла у 2024 році порівняно з 2022 роком на 176,39 %. Рівень продуктивності праці працівників підприємства є основним показником його фінансової ефективності. На аналізованому підприємстві продуктивність праці зростає на протязі аналізованого періоду. Одним із ключових факторів, який відіграє важливу роль в діяльності досліджуваного підприємства, є використання необоротних активів. Ступінь використання необоротних активів вимірюється показником фондоддачі. Зокрема у 2024 році фондоддача основних засобів досягла 48,85 грн./грн.; що в 8 разів вище, ніж у 2022 році. Таке зростання фондоддачі пояснюється значним

збільшенням обсягів виробництва, що в кінцевому результаті позитивно впливає на інші фінансові показники підприємства. Проведений аналіз показників рентабельності дозволяє зробити такі висновки. ТОВ «Аксон Груп» продемонструвало позитивні показники рентабельності за аналізований період. Отже, можна зробити висновок, що в цілому ТОВ «Аксон груп» на кінець досліджуваного періоду є прибутковим, воно ефективно здійснює свою господарську діяльність. Однак негативною тенденцією є те, що на кінець аналізованого періоду показники прибутковості не досягли значень, які були на початок аналізованого періоду.

7. В процесі дослідження були виявлені основні проблеми, які впливають на процес формування джерел фінансових ресурсів. Це:

- а) низький рівень інвестиційної привабливості підприємства;
- б) низький рівень фінансової прозорості для інвесторів і кредиторів;
- в) низький рівень підготовки менеджерів;
- г) відсутність цілісної системи управління фінансами на підприємстві.

Основними напрямками вдосконалення оптимізації джерел формування фінансових ресурсів можуть бути:

- 1) підвищення кваліфікації фінансових менеджерів;
- 2) створення абсолютно нових способів організації роботи у сфері фінансування бізнесу;
- 3) надання інформаційної допомоги, якої потребує бізнес;
- 4) вибір різних джерел фінансових ресурсів з урахуванням їх вартості;
- 5) забезпечення необхідного обсягу коштів для потреб підприємства;
- 6) покращення співвідношення власного та позикового капіталу;
- 7) забезпечення контролю за структурою фінансових ресурсів.

Це дозволить малому підприємству оптимізувати структуру фінансових ресурсів, зміцнити свою фінансову надійність і утримати своє місце на ринку протягом короткого проміжку часу.

8. Проведена оцінка формування та використання фінансових ресурсів малого підприємства ТОВ «Аксон груп» дозволила наступні рекомендації.

Фінансовому керівництву ТОВ «Аксон Груп» необхідно вжити ряд заходів для підвищення ефективності управління дебіторською заборгованістю підприємства. Важливим моментом щодо покращення фінансових результатів ТОВ «Аксон Груп» є також мобілізація внутрішніх фінансових ресурсів. Надзвичайно важливо, щоб підприємство зосередилось на прогнозуванні та моніторингу своєї фінансової діяльності. Постійно оцінюючи фінансовий стан і виявляючи будь-які зміни, що відбуваються в ньому, підприємство може здійснювати випереджальне управління своїми фінансами і таким чином формувати свої економічні та фінансові результати.

Наведені вище пропозиції щодо стратегії покращення фінансових показників ТОВ «Аксон Груп», на нашу думку, мають передбачати такі ключові компоненти, як регулярний моніторинг як внутрішніх, так і зовнішніх умов, що впливають на підприємство, розробка способів пом'якшення зовнішньої вразливості, створення планів дій щодо проблем, які можуть виникнути в майбутньому, вжиття заходів для вирішення потенційних проблем, впровадження ефективних стратегій для вирішення кризових ситуацій, прийняття сміливих і нетрадиційних рішень, коли ситуація не є нормальною, узгодження та спрямування зусиль кожного, а також забезпечення належного контролю за реалізацією та результатами таких заходів.

Отже, дотримуючись всіх наведених рекомендацій щодо оптимізації формування та ефективного використання фінансових ресурсів підприємство ТОВ «Аксон Груп» зможе зберегти свою фінансову стійкість, платоспроможність, конкурентоспроможність та стабільний рівень розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бебих А. В. Фінансові ресурси підприємства та резерви їх збільшення: робота на здобуття кваліфікаційного ступеня бакалавра: спец. 072 - фінанси, банківська справа та страхування / наук. кер. І. Й. Плікус. Суми: Сумський державний університет, 2022. 45 с.
2. Білорус О.Г. Фінансові та грошово-кредитні чинники інвестиційно-інноваційного розвитку малого та середнього бізнесу. *Банківська справа*. 2014. №1. С. 14 – 18.
3. Вараксіна О.В., Перебийніс А.В. Управління фінансовими ресурсами як ключовий чинник формування конкурентоспроможності підприємства. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2020. № 30. С. 28-31. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/30_2020ua/7.pdf.
4. Велика О. Ю., Щербина В. О. Управління формуванням фінансових ресурсів підприємства. *Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики: присвячена видатному вченому-економісту О. Г. Ліберману*: матеріали міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., 19 лист. 2021 р.: тези допов. Харків: ФОП Лібуркіна Л.М. 2021. С. 135-138.
5. Великий Ю.М., Топоріна Є.В. Методичні аспекти оцінки ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. *Ефективна економіка*. 2018. №12. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2018/93.pdf
6. Волощук Н.Ю. Теоретичні підходи до дослідження сутності категорії малого підприємництва. *Науковий вісник Мукачівського державного університету. Сер.: Економіка*. 2015. Вип. 2(2). С. 13 – 17.
7. Гетьман О.О., Шаповал В.М. Економіка підприємства: навчальний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2012. 488 с.
8. Гонтарева І. В., Євтушенко В.А., Михайленко Д.Г. Стан та особливості розвитку підприємництва в повоєнний період. *Науковий журнал «ECONOMIC SYNERGY»*. 2023. Випуск 2 (8). С. 148–158.
9. Господарський Кодекс України. № 4196-IX редакція від 28.02.2025.

URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>

10. Гребенікова О. В., Денисова Т. В., Іваницький Д. С. Аналіз методів оцінювання фінансового потенціалу підприємства. *Часопис економічних реформ*. 2021. №4 (44). С. 62-69.

11. Гуренок А. Стан малого підприємництва та бізнесу під час війни та можливості розвитку у непростий для країни час. 2024. URL: <https://bitfaktura.com.ua/blog/stan-malogho-pidpriemnitstva-ta-bizniesu-pid-chas-viini-ta-mozhливosti-rozvitku-u-nieprostii-dlia-krayini-chas>

12. Гусак Ю.І. Фінансові ресурси підприємства і резерви їх збільшення: робота на здобуття кваліфікаційного ступеня бакалавра; спец.: 072 – фінанси, банківська справа та страхування; наук. керівник Н.А. Антонюк. Суми: СумДУ, 2020. 45 с.

13. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». № 3257-IX редакція від 03.09.2024. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

14. Здір В. А., Ткаченко А. А., Бразілій Н. М. Роль цифрових технологій для ефективного фінансово-облікового управління суб'єктів господарювання. *Проблеми сучасних трансформацій*. Серія: Економіка та управління, 2024. №11. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-11-09-02>

15. Клименко С., Рябенко Г. Верланов О. Менеджмент фінансової реструктуризації капіталу підприємств. *Економіка та суспільство*, 2024. №60. DOI: 10.32782/2524-0072/2024-60-106

16. Кравченко О. О., Козлова І. М. Зарубіжний досвід формування фінансових ресурсів підприємства. *Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики: матеріали XVII Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції*, 24 листопада 2023 р. - Харків: ФОП Лібуркіна Л. М., 2023. - С. 420-423.

17. Лапіна І.С., Емануїлова Г.О. Особливості розвитку та сучасний стан малого бізнесу в Україні. *Науковий вісник Одеського національного*

економічного університету. Науки: економіка, політологія, історія. 2016. – № 9 (241). с. 98-112.

18. Лапіна І.С., Домбровська С.О. Структура капіталу підприємства : сучасні проблеми та парадигма розвитку. Монографія. Харків: «Діса плюс», 2020. 256 с.

19. Лобачева, І. Ф., Даценко, Г. В., Кудирко, О. М. Моделювання ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*, 2023. №7. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-7-09-01>

20. Мавлєва Д., Лиса О. Удосконалення управління фінансовими ресурсами з метою підвищення результативності діяльності підприємства. *Економіка та суспільство*, 2023. №56. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-52>

21. Масюк Ю., Шкода А. Особливості формування та використання фінансових ресурсів підприємства. *Економіка та суспільство*, 2021. №34. DOI: 10.32782/2524-0072/2021-34-27

22. Матусова О.М. Сутність і класифікація малого сільського підприємництва. *Проблеми і перспективи розвитку підприємництва*. 2016. – № 1. С. 12 – 17.

23. Михальчук Л. і Бендюг Є. Методи залучення фінансових ресурсів для розвитку соціального підприємництва. *Економіка та суспільство*, 2021. №32. DOI: 10.32782/2524-0072/2021-32-56

24. Найчук-Хрущ, М., Щур, Т. Роль та значення успішного фінансування проєктів для інноваційного розвитку підприємства (на прикладі підприємства будівельної галузі). *Економіка та суспільство*, 2023. №58. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-58-88>

25. Ніколаєва Т.О. Роль фінансового контролінгу у функціонуванні підприємств. *Матеріали VIII Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції студентів, аспірантів та молодих вчених «Сучасні інструменти управління корпоративними фінансами»*. КНЕУ. Київ, 2024. С. 224 – 226.

26. Ніколаєва Т.О. Формування та використання фінансових ресурсів у малому бізнесі. *Матеріали ІХ Студентської науково-практичної конференції факультету фінансів та банківської справи ОНЕУ «Стабілізація фінансово-економічної системи України»*. ОНЕУ. 2025. С. 125 – 126.

27. Нікольчук Ю., Небжицький Б., Савчук О. Фінансова стійкість як індикатор ефективності використання фінансових ресурсів підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2023. № 1. С. 220-225. URL: <http://journals.khnu.km.ua/vestnik/wp-content/uploads/2023/03/2023-314-33.pdf>.

28. Носань Н., Мартінович В. Альтернативні форми фінансування суб'єктів малого підприємництва: перспективи використання в Україні. *Економіка та суспільство*, 2020, №21. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/32>

29. Підтримати місцевий бізнес під час війни: 10 способів для громад. 2024. URL: <https://rubryka.com/article/biznes-u-gromadah/>

30. Проєкт «Економічна правда». Мікро-, малий та середній бізнес: стійкість в часи війни, потенціал для відбудови України. URL: <https://www.epravda.com.ua/publications/2024/02/2/709420/>

31. Рамський А. Ю., Васечко Л. І., Пожар А. С. Особливості управління фінансовими ресурсами підприємства в кризових умовах. *European scientific journal of Economic and Financial innovation*. 2023. №2(12). С. 33-45. URL: https://www.researchgate.net/publication/377363507_osoblivosti_upravlinna_finansovimi_resursami_pidpriemstva_v_krizovih_umovah

32. Рогач С. Економічна ефективність використання фінансових ресурсів підприємства. *Економіка та суспільство*, 2023. №55. DOI: 10.32782/2524-0072/2023-55-4

33. Світова Організація Торгівлі (COT). URL: <https://www.wto.org/index.htm>

34. Сидорчук І. Теоретико-методичні засади управління фінансовим потенціалом підприємств. *Modeling the development of the economic systems*.

2024. URL: https://www.researchgate.net/publication/379681084_teoretiko-metodicni_zasadi_upravlinna_finsovim_potencialom_pidpriemstva

35. Стратегія відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації малого та середнього підприємництва на період до 2027 року. URL: <https://me.gov.ua/view/271105ad-b22c-4adf-9076-7c1b48453df9>

36. Тарнавська, Д., Бугас, Н. Розвиток вітчизняного бізнесу в умовах воєнного стану (на прикладі організації ТОВ «АТБ-Маркет»). *Економіка та суспільство*, 2024. №60. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-95>

37. Тимоць М. Власні фінансові ресурси як джерело фінансування підприємства. 2021. Івано-Франківськ. с. 282-284. URL: <https://ir.kneu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/ff34ec8a-a332-49e8-b7de-9dc300646c09/content>

38. Томашевська А.В., Жук О.І. Управління фінансовими ресурсами підприємства в умовах кризи. *The actual problems of regional economy development*. 2021. №1(18). С. 60-67. URL: https://www.researchgate.net/publication/361696593_upravlinna_finsovimi_resursami_pidpriemstva_v_umovah_krizi

39. У 2024 році майже 80% МСБ планують розширювати бізнес та залучати кошти у розвиток. 2024. URL: <https://eba.com.ua/u-2024-rotsi-majzhe-80-msb-planuyut-rozshyruvaty-biznes-ta-zaluchaty-koshty-u-rozvytok/>

40. Фінанси підприємств: підручник / В. В. Сокуренко, Д. В. Швець, С. М. Бортник, С. О. Ткаченко; за заг. ред. В. В. Сокуренка; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. – 2-ге вид., допов. та перероб. – Харків: ХНУВС, 2022. – 292 с. – ISBN 978-966-610-261-7.

41. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. / Лапіна І. С., Гончаренко О. М. та ін.; за заг. ред. І. С. Лапіної. Одеса: Атлант, 2016. 313 с

42. Фролова В.Ю. Актуальні проблеми діяльності суб'єктів малого підприємництва в Україні. *Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу*. 2017. № 1(37). С. 16–34.

43. Халатур С., Строцький В. Актуалізація процедури формування

фінансових ресурсів підприємства в умовах цифрової економіки. *Цифрова економіка та економічна безпека*, 2023. №8 (08). С. 112-116. URL: <https://doi.org/10.32782/dees.8-19>

44. Черняєва О.В., Гриненко А.Ю. Сутність і значення малого підприємництва у світовій економіці. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2017. Вип. 3(08). С. 33 – 42.

45. Шкода А., Масюк Ю. Особливості формування та використання фінансових ресурсів підприємства. *Економіка та суспільство*. 2021. №34. 6 с. URL:

https://www.researchgate.net/publication/358587165_osoblivosti_formuvanna_ta_vikoristanna_finansovih_resursiv_pidpriemstva

46. Щербина В. О., Колодізева Т.О. Управління формуванням фінансових ресурсів як важлива складова фінансового менеджменту підприємства. *Конкурентоспроможність та інновації: проблеми науки та практики: матеріали VIII Міжнародної науково-практичної інтернет- конференції, 24 листопада 2023 р.: тези допов. - Харків: ФОП Лібуркіна Л. М., 2023. - С. 885-887.*

47. Яременко В. Г., Салманов Н. М. огли. Сутність поняття та особливості класифікації фінансових ресурсів підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. № 19. С. 158-162. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/19_3_2018ua/36.pdf

ДОДАТКИ

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу I)

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал			
Додатковий капітал	1400	-	25,0
Резервний капітал	1410	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1415	-	-
Неоплачений капітал	1420	-	55,8
Усього за розділом I	1425	(-)	(-)
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1495	-	80,8
III. Поточні зобов'язання	1595	-	-
Короткострокові кредити банків			
Поточна кредиторська заборгованість за:	1600	-	-
довгостроковими зобов'язаннями			
товари, роботи, послуги	1610	-	-
розрахунками з бюджетом	1615	-	10,0
у тому числі з податку на прибуток	1620	-	8,2
розрахунками зі страхування	1621	-	-
розрахунками з оплати праці	1625	-	-
Доходи майбутніх періодів	1630	-	-
Інші поточні зобов'язання	1665	-	-
Усього за розділом III	1690	-	5,0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1695	-	23,2
Баланс	1700	-	-
	1900	-	104,0

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2022 р.

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	168,4	-
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	168,4	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(65,9)	(-)
Інші операційні витрати	2180	(46,7)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(112,6)	(-)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	55,8	-
Податок на прибуток	2300	(-)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	55,8	-

Керівник

(підпис)

Олійник Олена Євгенівна

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

¹ Кодификатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство

Дата (рік, місяць, число)

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АКСОН ГРУП»

за ЄДРПОУ

Територія м. Київ, Святошинський р-н

за КАТОТТГ

Організаційно-правова форма господарювання ТОВ

за КОПФГ

Вид економічної діяльності Надання в оренду будівельних машин і устаткування

за КВЕД

Середня кількість працівників, осіб 1

Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон 03182, КИЇВ, вулиця Миру (Святошинський р-н)

Коди		
2024	01	01
44589553		
UA800000000000075983		
240		
77.32		

І. Баланс на 31 грудня 2023 р.

Актив	Форма № 1-м Код за ДКУД		1801006
	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
Первісна вартість	1001	-	-
Накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	27,1	24,4
первісна вартість	1011	27,6	27,6
знос	1012	(0,5)	(3,2)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	27,1	24,4
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	-	-
у тому числі готова продукція	1103	-	-
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебиторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	-	-
Дебиторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	10,1
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	10,1
Інша поточна дебиторська заборгованість	1155	26,0	93,5
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	47,4	69,3
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	3,5	28,4
Усього за розділом II	1195	76,9	201,3
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	104,0	225,7

Пасив	Код рядка	На початок звітнього року	На кінець звітнього періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	25,0	28,0
Додатковий капітал	1410	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	55,8	73,7
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Усього за розділом I	1495	80,8	101,7
II. Довгострокові зобов'язання, пільове фінансування та забезпечення	1595	-	-
III. Поточні зобов'язання			
Короткострокові кредити банків	1600	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	10,0	-
розрахунками з бюджетом	1620	8,2	17,5
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	-	-
розрахунками з оплати праці	1630	-	-
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	5,0	106,5
Усього за розділом III	1695	23,2	124,0
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	104,0	225,7

2. Звіт про фінансові результати
за _____ Рік 2023 _____ р.

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	496,7	168,4
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	496,7	168,4
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(85,2)	(65,9)
Інші операційні витрати	2180	(393,7)	(46,7)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(478,9)	(112,6)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 - 2285)	2290	17,8	55,8
Податок на прибуток	2300	(10,1)	(-)
Чистий прибуток (збиток) (2290 - 2300)	2350	7,7	55,8

Керівник

(підпис)

Олійник Олена Сагенівна

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

¹ Кодифікатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 25 "Спрощена фінансова
звітність"
(пункт 4 розділу I)

Фінансова звітність малого підприємства

Підприємство

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ «АКСОН ГРУП»

Дата (рік, місяць, число)

за ЄДРПОУ

за КАТОТТГ

за КОПФГ

за КВЕД

Код		
2025	01	01
44589553		
UAB00000000000075983		
240		
77.32		

Територія СВЯТОШИНСЬКИЙ

Організаційно-правова форма господарювання ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ

Вид економічної діяльності Надання в оренду будівельних машин і устаткування

Середня кількість працівників, осіб 1

Одиниця виміру: тис. грн. з одним десятковим знаком

Адреса, телефон 03182, КИІВ, вулиця Миру (Святошинський р-н)

1. Баланс на 31 грудня 2024 р.

Актив	Форма № 1-м Код за ДКУД		1801006
	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	-	-
Первісна вартість	1001	-	-
Накопичена амортизація	1002	(-)	(-)
Незавершені капітальні інвестиції	1005	-	-
Основні засоби	1010	24,4	18,9
первісна вартість	1011	27,6	27,6
знос	1012	(3,2)	(8,7)
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції	1030	-	-
Інші необоротні активи	1090	-	-
Усього за розділом I	1095	24,4	18,9
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	-	27,6
у тому числі готова продукція	1103	-	27,6
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	-	17,1
Дебіторська заборгованість за розрахунками з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	93,5	53,8
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
І роки та їх еквіваленти	1165	88,4	134,8
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Інші оборотні активи	1190	12,7	15,8
Усього за розділом II	1195	194,6	249,1
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття			
Баланс	1300	219,0	268,0

Пасив	Код рядка	На початок звітного року	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал			
Додатковий капітал	1400	28,0	500,0
Резервний капітал	1410	-	-
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1415	-	-
Неоплачений капітал	1420	60,3	108,9
Усього за розділом I	1425	(-)	(472,0)
II. Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1495	88,3	136,9
III. Поточні зобов'язання	1595	-	-
Короткострокові кредити банків			
Поточна кредиторська заборгованість за:	1600	-	-
довгостроковими зобов'язаннями			
товари, роботи, послуги	1610	-	-
розрахунками з бюджетом	1615	-	0,3
у тому числі з податку на прибуток	1620	24,3	15,1
розрахунками зі страхування	1621	3,4	10,7
розрахунками з оплати праці	1625	-	-
Доходи майбутніх періодів	1630	-	-
Інші поточні зобов'язання	1665	-	-
	1690	106,4	115,7
Усього за розділом III	1695	130,7	131,1
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття	1700	-	-
Баланс	1900	219,0	268,0

2. Звіт про фінансові результати
за Рік 2024 р.

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	923,2	496,7
Інші операційні доходи	2120	-	-
Інші доходи	2240	-	-
Разом доходи (2000 + 2120 + 2240)	2280	923,2	496,7
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(5,5)	(85,2)
Інші операційні витрати	2180	(858,4)	(393,7)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Разом витрати (2050 + 2180 + 2270)	2285	(863,9)	(478,9)
Фінансовий результат до оподаткування (2280 – 2285)	2290	59,3	17,8
Податок на прибуток	2300	(10,7)	(13,5)
Чистий прибуток (збиток) (2290 – 2300)	2350	48,6	4,3

Керівник

(підпис)

Олійник Олена Євгенівна

(ініціали, прізвище)

Головний бухгалтер

(підпис)

(ініціали, прізвище)

¹ Кодификатор адміністративно-територіальних одиниць та територій територіальних громад